

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

maart 2011 | jaargang 15 | #3

**Werken aan
biodiversiteit**

**Altijd
wielercommentator
geweest**

Oud-sportjournalist
Mark Vanlombeek

Stanley achterna

Niet bij de pakken blijven zitten

+ AGENDA

**'We leven in een verwende
maatschappij'**

Michael De Cock en Alice Toen over *Drie zusters*

i

Advocaat Edgar Boydens (57) uit Hoeilaart werd vorige maand door cabaretier Walter Baele aangeduid om *deketting* verder te zetten.

Rust, kalmte, goesting

De Rand geeft Edgar Boydens rust en kalmte, maar de goesting in de stad blijft sluimeren. 'Ik hou van het rustige Hoeilaart, maar toch blijft de stad prikkelen en uitdagen.'

Verskillende biotopen

'Ik ben afkomstig van Oudergem, maar woon al meer dan dertig jaar in Hoeilaart. Ik pendel tussen verschillende *biotopen*. Als voormalig stafhouder van de Nederlandse Orde van Advocaten in Brussel (2004-2006) en lid van de algemene vergadering van Orde van Vlaamse Balies is de stad me niet onbekend. Ik woon graag in Hoeilaart, maar de stad blijft uitdagen. Toch vertoef ik hier graag, zeker in de omgeving van de priorij van Groenendaal. Daar vind je mooie natuur zoals beschermde graslanden en vijvers. Tegen valavond kun je er reeën en everzwijnen tegenkomen. Met het Zoniën Athletics Team ga ik drie keer per week joggen tussen de Welriekende Dreef en Jezus Eik. Het moet bewegen voor mij. Ik fiets, ben een zwemfanaat en heb tot mijn 54 jaar voetbal gespeeld bij de veteranen van Hoeilaart.'

Verenigingsleven stimuleren

'Professioneel heb ik met een advocatenpraktijk van acht mensen mijn handen vol. Tot 2006 ben ik ook actief geweest in de middenstandsbeweging Unizo, maar dat heb ik afgebouwd. Ik zit voor de CD&V in de gemeenteraad van Hoeilaart. Ik stel vast dat de instroom van anderstaligen in Hoeilaart groter is geworden de laatste jaren. Hoeilaart heeft nooit de politiek van *Waar Vlamingen thuis zijn* gevoerd, zoals Dilbeek of Overijse. We beseffen wel dat de instroom moeilijk of niet te stoppen is.

Net daarom is het belangrijk om het gemeenschapsleven en het verenigingsleven te versterken. Mensen zijn de laatste tijd echter moeilijker warm te maken om zich vrijwillig voor iets in te zetten. Hoeilaart heeft meer stimulansen nodig om het verenigingsleven te laten floreren. Dat is trouwens geen lokaal, maar een algemeen maatschappelijk fenomeen.'

Kerktoren

'Een ander fenomeen is dat cultuur heel anders wordt beleefd dan pakweg 30 jaar geleden. Toen ging je voor cultuur naar de Brusselse stadsschouwburg. Vandaag heeft bijna elke gemeente in de Rand zijn eigen cultuurplan. Vroeger was ik actief in de Brusselse stadsschouwburg, nu beleef ik de Nederlandse cultuur veel meer in de Rand. Brussel blijft wel onze stad, maar we zijn ze wel aan het ontvluchten en dat vind ik spijtig. Niet elk cultuurcentrum kan het beste van het beste brengen. Neem nu Herman Van Veen: die komt niet naar een lokaal cultuurcentrum, maar wel naar bijvoorbeeld de KVS. De nabijheid van de stad blijft dus zeker boeiend. Jongeren gaan in Leuven of Brussel fuiven, zoals ook op oudejaarsavond omdat er in Overijse en Hoeilaart geen fuif was. Dat was in mijn tijd ondenkbaar. Oudejaar vierden wij niet met de bus, maar onder de kerktoren.'

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i

In onze rubriek *deketting* laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting mag verder zetten.

inhoud

13

AGENDA BINNENIN

Biodiversiteit bevorderen

04

23 Vrijwilligerswerk

Deze maand nemen we met Marc Van der Auwera uit Groot-Bijgaarden plaats achter de microfoon. Elke week leest hij als vrijwilliger boeken voor in de inleesstudio van Progebraille-Helen Keller (PHK) in Zellik. 'Je helpt blinden, slechtzienden en mensen met een leesbeperking en je steekt er zelf wat van op.'

DE

26 Niet bij de pakken blijven zitten

Pakjesbedrijf TNT Express uit Machelen heeft elke dag de opdracht duizenden pakketten op tijd op hun bestemming te krijgen, maar rijdt zich steeds meer vast in de files. Oplossing: de cyclocargo of fiets.

EN

28 Stanley achterna

In onze reeks *Verborgene schatten* gaan we deze maand op zoek naar het Stanley-archief in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren. Het ligt goed verborgen en veilig afgeschermd. De meest fragiele en waardevolle stukken steken in een brandkoffer. We konden ze inkijken.

FR

- 02 ■ deketting
- 06 ■ vanassetotzaventem
- 09 ■ mijngedacht
- 24 ■ opstap
- 25 ■ huizentuinen
- 26 ■ natuurlijk
- 29 ■ kwestievansmaak
- 30 ■ beeldverhaal
- 32 ■ gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofdredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en Kris Mouchaers | **Druk** Roularla, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan De Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | uir in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Om in de wat

en concreet werk te maken van ondersteunende projecten die zichtbare en meetbare resultaten opleveren.

Leuke buren

Om de biodiversiteit in Vlaams-Brabant te behouden en te vergroten heeft de provincie de actie *Koesterburen* of *Je hebt meer buren dan je denkt* uitgewerkt, samen met de Regionale Landschappen, Natuurpunt en alle gemeenten. De actie loopt nog tot eind 2013 en de eerste resultaten worden zichtbaar. Concrete projecten op het terrein komen vogels, zoogdieren, planten, insecten, ... ten goede. Dat gebeurt vooral door de leefgebieden van de soorten te verbeteren of door gerichte maatregelen te nemen die de soorten rechtstreeks helpen. Zo gaat bijvoorbeeld de gemeente Machelen zich de komende jaren inzetten voor de veldleeuwerik (akkers), de ruige leeuwentang (een plant in graslanden), de gewone dwergvleermuis en de huismus (verstedelijkte zones), beemd-kroon, geel walstro en de graslathyrus (planten in wegbermen), de ligusterstipspanner (een nachtvlinder in struwelen) en de anemonenbekerzwam in bossen. Daarvan zullen ook andere soorten profiteren zodat de biodiversiteit maximaal wordt ondersteund. Gelijkaardige projecten worden opgestart in alle gemeenten van de Vlaamse Rand. Voor informatie hierover kun je terecht op de milieudienst of de website van je gemeente.

De Regionale Landschappen Groene Corridor (RLGC), Zenne, Zuun & Zoniën (RLZZZ), Dijleland (RLD) en Natuurpunt trekken mee aan de kar, maar in feite kan iedereen meewerken om de tanende biodiversiteit er bovenop te helpen. Een vereniging, een school, een bedrijf of gewoon jijzelf als bekommerde burger kunnen mee de schouders onder een project voor de biodiversiteit zetten. Zij kunnen een soort *totems* kiezen die ze specifiek willen koesteren en meer kansen geven.

Handen uit de mouwen

De gemeenten Beersel en Overijse bijvoorbeeld willen meer levenskansen bieden aan de grootste Europese kever, het vliegend hert. De larven daarvan leven vijf jaar in holle beuken of eiken, of in specifieke voor hen aangelegde broedhopen. Door in een tuin afgezaagde stukken boomstam in te graven tot een diepte

Het gaat niet goed met onze soortenrijkdom of biodiversiteit, dat weet intussen ongeveer iedereen. Dat constateren is goed, eraan verhelpen is beter. We kunnen wel degelijk het tij keren en de natuur vooruit helpen. Verschillende projecten in de Rand willen de diversiteit op kleine schaal aanpakken.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Filip Claessens

Op de biodiversiteitsconferentie in Nagoya, Japan, begin oktober 2010 werd afgesproken om wereldwijd de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen tegen 2020. Dat moet onder meer gebeuren door zeventien procent van de landoppervlakte en twaalf procent van het zeeoppervlak in de

wereld te beschermen en te beheren als natuurgebied. Omdat het mens is, zijn alle lidstaten van de Europese Unie volop aan het werk om woorden in daden om te zetten. Uit de mislukking van een eerste poging om de soortenrijkdom te vrijwaren tegen 2010 – het fameuze Countdown 2010-project – probeert men de nodige lessen te trekken door meer

Werken aan de biodiversiteit ten te leggen

van vijftig centimeter creëer je een mogelijke leefruimte voor deze keverlarven. Het heeft weinig zin er in andere gemeenten aan te beginnen omdat de soort daar niet voorkomt. Een voorbeeld van zo'n broedhoop kun je gaan bekijken aan het kerkhof in Huizingen, aan de Menisberg ter hoogte van huisnummer 90.

In de sociale woonwijk Witte Roos in Sint-Pieters-Leeuw en ter hoogte van de Grimbeerlaan in Groot-Bijgaarden gaat men de komende jaren de huiszwaluwen in de watten leggen door hen kunstmatige nesten aan te bieden. De praktijk heeft intussen al op vele plaatsen in Vlaanderen uitgewezen dat dit werkt. In Wemmel heeft men dat ook al gedaan en daar gaat men door op dit elan. In Peizegem (Merchtem) gaat men proberen een bestaande, kleine huiszwaluwenkolonie uit te breiden door kunstnesten aan te bieden.

In de vallei van de Oude Zuun, nabij het centrum van Sint-Pieters-Leeuw, wil de gemeente, RLZZZ en Natuurpunt een steenuilenparadijs maken dat deze vogelsoort lokaal moet verankeren. Daarvoor werkt men aan landschapsonderhoud en nestkasten.

Het RLGC heeft al op verschillende plaatsen gezorgd dat de sleedoornpage, een van onze mooiste dagvlinders, meer kansen krijgt. Er zullen nog andere initiatieven volgen. Dat gaat dan vooral om de aanleg van hagen en houtkanten met sleedoorn, een struiksoort waar de rupsen van de vlinder op leven om zich te voeden met de bladeren van de plant. In Peutie (Vilvoorde) en Imde (Meise), maar ook aan de Breekwerf in Zaventem en in de buurt van het Lintkasteel in Grimbergen werden al sleedoornstruiken aangeplant of staan acties op stapel. Zo hebben de vlinderwifjes steeds meer keuze om hun eitjes te leggen waardoor de soort kan uitbreiden. Ook in je eigen tuin kun je sleedoorns aanplanten of kun je meer (wilde) bloemen zaaien die zowel vogels, insecten als zoogdieren aantrekken. Zo kun je zelf de handen uit de mouwen steken. Vele kleintjes maken een groot verschil of alle beetjes helpen.

Trend ombuigen

Op verschillende plaatsen in Meise, Brussegem (Merchtem), Asse, Sterrebeek (Zaventem) en Steenokkerzeel heeft de Vogelwerkgroep NW-Brabant van Natuurpunt,

samen met de plaatselijke afdelingen en soms het gemeentebestuur, graanakkers aangelegd. Die moeten vooral zorgen voor wintervoedsel voor de vele vinkachtigen en gorzen. Zo komen de zeldzamer wordende vogels een moeilijke periode door en maken ze meer kans om het jaar rond in onze regio te overleven. Door een mengsel van zomergraan, raapzaad en rammenas in te zaaien omstreeks mei-juni en de vruchten niet te oogsten vinden de vogels een rijk gedekte tafel van december tot maart. Ze vliegen soms met grote groepen op het aangeboden voedsel zodat ze geen energieverblindende verre afstanden moeten afleggen om aan eten te geraken. Als, zoals in Brussegem, ook nog een nieuwe haag is aangeplant met verschillende bessenstruiken hebben de vogels het hier steeds meer naar hun zin en bestaat de kans dat er zich op termijn een vaste, lokale populatie vestigt. In een niet eens zo lang verleden waren soorten als de geelgors en de grauwe gors nog gewone broedvogels in sommige gemeenten van de Rand. Die zijn intussen zowat allemaal verdwenen onder invloed van de steeds intensievere landbouw, de ongebreidelde huizenbouw, de versnippering van het landschap, enzovoort. Door nu nieuwe inspanningen te doen om de soorten meer wintervoedsel en betere nestgelegenheden te geven, kan men het tij misschien opnieuw keren. Bovendien profiteren andere soorten als patrijs, holenduif, loopkevers, zoogdieren en talloze insecten van de maatregelen.

Zo zal op termijn in verschillende gemeenten worden gezorgd voor de veldleeuwerik. Door onkruidvierkanten van enkele vierkante meter niet in te zaaien met graan heeft de soort meer mogelijkheden om te broeden dan in een monotone, *cleane* graanakker. Proefprojecten in Engeland, Nederland en Duitsland wezen uit dat de techniek de leeuwerik wel degelijk vooruit helpt. De genoemde maatregel zou dus gunstig kunnen uitpakken voor de nog aanwezige dieren en daardoor kunnen de aantallen stijgen. Besprekingen hierover zijn in verschillende gemeenten nog volop aan de gang.

In Vilvoorde zet Natuurpunt in op onder meer de huismus. In het weekend van 23 en 24 april richt Natuurpunt een huismussentelweekend in om zicht te krijgen op de huidige aantallen. Daarna worden alle inwoners van de stad gevraagd hun tuin natuurvriendelijk te maken door bessenstruiken aan te planten of nestkasten op te hangen waardoor de huismus (en vele andere soorten) er zich gemakkelijker kan vestigen. De jaren daarna volgen nieuwe telweekends om de evolutie op te volgen. Komende jaren komen nog projecten voor de koestersoorten als de kamsalamander en de grote pimperl (een zeldzame plantensoort in de Zennevallei) aan bod. Er beweegt dus heel wat om de natuur vooruit te helpen. Dat is goed en vooral broodnodig, want vele soorten zijn al lang verdwenen of staan op het punt te verdwijnen. Onder andere met acties als *Koesterburen* kan die trend omgeboogen worden.

FR Intéressons-nous à la biodiversité

Notre royaume ou la biodiversité se trouve dans une mauvaise passe. Le constater c'est bien, mais y remédier, c'est encore mieux. Lors de la conférence consacrée à la biodiversité, qui s'est tenue à Nagoya, au Japon, au début octobre 2010, il a été décidé d'arrêter le recul de la biodiversité dans le monde pour 2020. Plusieurs projets mis au point dans le Rand veulent inverser la tendance et s'attaquer à la diversité sur une petite échelle. Pour préserver et développer la biodiversité au Brabant flamand, la province a élaboré l'action *Koesterburen* ou *Je hebt*

meer burenen dan je denkt, en collaboration avec les Regionale Landschappen, Natuurpunt et toutes les communes. Les projets concrets sont bénéfiques pour les oiseaux, les mammifères, les plantes, les insectes, ... L'objectif principal consiste à améliorer les zones d'habitat des espèces ou à prendre des mesures ciblées qui apportent une aide directe aux espèces. Les choses bougent pour aider la nature dans sa progression. C'est positif et surtout indispensable; en effet, de nombreuses espèces ont disparu depuis longtemps ou risquent de disparaître.

Fabriekspanden worden woningen

SINT-PIETERS-LEEUEW De provincie Vlaams-Brabant heeft het Ruimtelijk Uitvoeringsplan van de Wittoucksite in Sint-Pieters-Leeuw goedgekeurd. Dat betekent dat het licht op groen staat om de verloederde fabriekssite in de Klein-Bijgaardenstraat om te vormen tot 75 woongelegenheden. De geschiedenis van de industriële site is nauw verbonden met de vroegere priorij van Bijgaarden. Na de Franse revolutie nam de familie Wittouck er haar intrek en vormde de locatie om tot een residentie met park en een reeks industriële gebouwen. 'We kiezen resoluut voor het hergebruik van leegstaande bedrijfspanden voor woningen', zegt Julien Dekeyser (Open VLD), gedeputeerde voor ruimtelijke ordening. 'Dat is namelijk een uitstekend middel om het stedelijk weefsel te verdichten. In het project van de Wittoucksite wordt ook rekening gehouden met de noden van jonge en kleine gezinnen en senioren. Een deel van de gebouwen wordt afgebroken en vervangen door nieuwbouw. De oude gebouwen zullen waardevolle getuigen blijven van het 19e eeuwse, industriële patrimonium van Sint-Pieters-Leeuw.' ■ TD

Stadsboulevard of invalsweg

KRAAINEM De Vlaamse regering lijkt weinig vertrouwen te hebben in de conclusie van de studie die het Brussels Gewest liet uitvoeren over de versmalling van de E40 tussen Kraainem en de Reyerslaan. Volgens die studie zal het versmallen van de E40 op het grondgebied van het Brussels Gewest geen invloed hebben op de capaciteit van de weg. Brussel wil van de E40 een groene stadsboulevard maken met minder en versmalde rijstroken. Vlaanderen vreest dat deze aanpassing extra lange files zal veroorzaken voor wie Brussel wil

binnenrijden. Vlaams minister van Mobiliteit Hilde Crevits (CD&V) wil het Vlaams Verkeerscentrum de studie nog eens laten overdoen. Als de resultaten van die studie verschillen van de Brusselse, zal Crevits bij de Brusselse regering aandringen op een herziening van de plannen. Sven Gatz en Els Ampe, fractieleiders voor Open VLD in het Vlaamse en het Brusselse parlement, stellen intussen voor om een gemeenschappelijke commissie mobiliteit op te richten, kwestie van overbodige frustraties te vermijden. ■ TD

Moeilijke driehoeksver

TERVUREN In de lezingenreeks 'Speakers' Corner van vzw 'de Rand' staat op dinsdag 29 maart een interessant thema op het programma: de turbulente driehoeksverhouding tussen het Nederlands, het Frans en het Engels in de Vlaamse Rand. Twee rasechte vakspecialisten, professor Els Witte van de VUB en professor Philippe Van Parijs van de UCL,

biugen zich over de problemen en kansen die die verhouding met zich meebrengt. Philippe Van Parijs is een perfect Nederlandstalige en Engelstalige Franstalige Brusselaar die langs beide zijden van de taalgrens bekend staat om zijn uitdagende stellingen over het taalbeleid in de Vlaamse Rand. VRT-journalist Michaël Van Droogenbroeck leidt het debat in goede banen. ■ TD

demaand ▶

In **Itterbeek** stapte het buurtcomité Bettendries naar de Raad van State tegen de mogelijke bouw van een nieuwe Colruytvestiging in hun buurt. ▶ Kinderdagverblijf **Boterham en Tartine** in **Drogenbos** heeft dan toch groen licht gekregen om de deuren te openen voor 14 kinderopvangplaatsen. ▶ In de gemeenten **Zaventem**, **Wezem-**

beek-Oppem en **Machelen** is begonnen met de aanleg van zes nieuwe fietspaden die een verbinding maken met Brussel. ▶ De gemeente **Hoeilaart** gaat op het Kelleveld negen serres restaureren en er een vormingsproject rond het kweken van druiven opstarten. ▶ De dienst toerisme van **Halle** plaatst audiogidsen met de stem

van Hubert Daemen, alias Witse, om toeristen in het stadscentrum en de basiliek rond te leiden. ▶ Meer dan 33.000 inwoners uit 16 politiezones in Vlaams-Brabant kregen een vragenlijst in de bus waarin ze hun prioriteiten voor het lokaal veiligheidsbeleid moegen aanstippen. ▶ In **Bekkerzeel**, deelgemeente van Asse, is het

Slimme school

VILVOORDE Het atheneum van Vilvoorde is gestart met een aantal digitale proefprojecten. Ouders kunnen alle rapporten, taken en toetsen van hun kind raadplegen via het intranet van de school. 'Momenteel loopt er bij onze vijfdejaars ook een proefproject rond de digitale agenda. De leerlingen hoeven zelf geen lessen meer in hun agenda te schrijven. Ze vinden alle nodige informatie over taken en toetsen op het intranet. Ook ouders kunnen die informatie raadplegen, zodat ze

hun kind beter kunnen opvolgen', legt coördinator Sven Leys uit. 'Nieuw is ook dat ouders voortaan via sms op de hoogte worden gebracht als hun kind te laat op school is aangekomen. Het sms-systeem vervangt niet een gesprek met de ouders als het om een problematische situatie gaat, maar op die manier hopen we occasionele laatkomers bij te kunnen sturen.' Aan het einde van het schooljaar zal het atheneum van Vilvoorde de digitale proefprojecten evalueren. ■ TD

houding

i Deze Speakers' Corner vindt plaats op 29 maart om 20u in het Koloniënpaleis van Tervuren, Paleizenlaan, Tervuren. De lezing wordt in het Nederlands gegeven en simultaan vertaald in het Frans, Engels en Duits. De sprekers zullen een aantal vragen van het publiek beantwoorden. Je kunt je vraag ook vooraf mailen naar info@derand.be

nieuwe gemeenschapscentrum in gebruik genomen. ► De politie van **Dilbeek** moet dit jaar 150.000 euro besparen. ► Brussels Airport in **Zaventem** beschikt als enige nationale luchthaven in West-Europa niet permanent over een hond die explosieven kan opsporen. De politie en de douanediens ten vragen al jaren om zo'n speurhond. ► Het

OCMW en het gemeentebestuur van **Linkebeek** openen in de Hollebeekstraat een kinderdagverblijf. ► In **Grimbergen** komt er nieuw gesubsidieerd kinderdagverblijf in de vroegere pastorie van Beigem. ► In **Sint-Pieters-Leeuw** komt er mogelijk een shoppingcentrum op de site van Carrefour, die in juli vorig jaar dichtging. ► De provin-

ciale uitleendienst in **Relegem** en Leuven heeft in 2010 één derde meer ontleningen genoteerd dan het jaar voordien. Vooral geluidsinstallaties, podia en fuifmateriaal worden ontleend. ► In **Merchtem** wordt momenteel de laatste hand gelegd aan een nieuw gemeentelijk sportcomplex aan de Brusselsesteenweg. ► **Grimbergen** heeft

een studie bureau aangesteld dat de gemeente moet helpen om een masterplan op te stellen voor de herinrichting van het centrum van deelgemeente **Strombeek-Bever**. ► De buurtwerking van het OCMW van **Asse** krijgt subsidies van de provincie om de sociale samenhang in de buurt te verbeteren en een buurthuis te bouwen.

Plantentuin trekt opnieuw aan alarmbel

MEISE De aanslepende regeringsonderhandelingen hebben ook gevolgen voor de Nationale Plantentuin in Meise. Tien jaar geleden kwamen de Vlaamse en Franstalige partijen overeen dat de plantentuin zou worden overgedragen van het federale naar het Vlaamse niveau, maar van een daadwerkelijke overdracht is nog altijd geen sprake. 'Zolang er geen nieuwe federale regering is, blijven de broodnodige investeringen uit. De overdracht van de plantentuin aan Vlaanderen zit blijkbaar vervat in een mogelijk regeerakkoord, dus is het voor ons opnieuw wachten', zegt directeur Jan Rameloo. 'Intussen verkeren de ruim dertig collectieserres, die niet voor het publiek toegankelijk zijn, in een steeds slechtere staat. Twee ervan zijn ingestort en hebben we moeten stutten. Als de dringende investeringen er niet komen, dan verliezen we het levend erfgoed dat er in ondergebracht is. We blijven hopen dat tegen het einde van dit jaar de zaak rond is, zodat de plantentuin eindelijk met vertrouwen naar de toekomst kan kijken.' ■ TD

Murga muziek

VILVOORDE De leerlingen van de Houtemse basisscholen De Biekorf en De Groene Planeet in Vilvoorde hebben zich achter het Murga-project geschaard. Murga is een sociaal-artistisch project van het RISO Vlaams-Brabant. Het wil mensen samenbrengen in eigentijdse fanfares. De leerlingen werken sa-

men met hun ouders rond beatbox, bodypercussie en capoeira. Op de laatste zaterdag van juni komen alle murga's van België en andere landen samen op de grote murgaparaade in Antwerpen. In Houtem is men nu ook gestart met interculturele kookuitwisselingen in het buurthuis Den Dries, waarbij men-

Eén grote bouwwerf

MACHELEN De gemeente Machelen zal dit jaar één grote bouwwerf zijn. De werkzaamheden voor de noordelijke ontsluiting van de luchthaven zijn volop aan de gang. Momenteel wordt er een viaduct gebouwd bovenop de Luchthavenlaan. Een ander groot project is het enorme woon-, winkel- en ontspanningscomplex van Uplace. Het gemeentebestuur is ervan overtuigd dat het mogelijk moet zijn om met een goed mobiliteitsplan bijkomende verkeershinder te vermijden. Machelen wil ook maximaal inzetten op openbaar vervoer en fietsverbindingen, zowel langs de Woluweaan als de Kerklaan. Die Kerklaan moet de verbinding worden tussen de dorpskern van Machelen en het nieuw te bouwen treinstation ter hoogte van de spoorwegbruggen. In 2011 zal in Machelen ook voor ruim twee miljoen euro wegwerkzaamheden uitgevoerd worden. ■ TD

► Het gemeentelijk zwembad Wauterbos in **Sint-Genesius-Rode** moet de deuren sluiten nadat er barsten in één van de dakspannen zijn vastgesteld. ► De meer dan 100 jaar oude **Linkebeekse** duivenclub bestaat niet meer. Voorzitter André Stevens doet zijn vereniging noodgedwongen op omdat hij nog de enige res-

terende duivenmelker is. ► Een aantal inwoners van **Relegem** is malcontent over het nieuwbouwcomplex rechtover de kerk. ► Pastoor Albert Lefèbvre van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in **Alsemberg** zoekt vrijwilligers om de kerk te bewaken. Zo wil hij vandalenstreken tegengaan. In december werd er in de kerk brand gesticht.

► Leo Brusselmans uit **Meise** is de laatste die een rechtstreekse oprit op de A12 heeft, maar hij moet verhuizen omdat eigenaar en kraanbedrijf Sarens het terrein wil gebruiken. ► Het Agentschap Wegen en Verkeer heeft een studiebureau aangesteld om het ontwerp van een volledige herinrichting van het Leonardkruispunt

sen om de beurt voor elkaar kunnen koken. Zo leren ze elkaars (eet)cultuur kennen. ■ TD

i Meer info over de projecten krijg je bij Frank Mercado Avalos via frank_mercado_avalos@hotmail.com.

i Tom Serkeyn is journalist bij Ring-tv en violist bij de Vilvoordse muziekgroep Zakdoek. Hij is geboren in Brussel en woont in Peutie. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Fatima Ualgasi, Joris Hintjens, en Dirk Volckaerts de column *mijn gedacht*.

Bruegelen

© FC

in **Overijse** uit te werken. ► **Halle** wil een ondergrondse parking aanleggen onder het Possozplein. ► De Vlaamse regering kent 700.000 euro subsidies toe aan luchtvaartconstructeur Asco uit **Zaventem** om innoverende opleidingen mee te helpen financieren. Asco behoort sinds 2009 tot de top 100 van grootste luchtvaartconstructeurs ter wereld. ■ JH

Gelukkig is Brussel-Halle-Vilvoorde nog niet gesplitst. Hola, rustig! Sta me toe dit eventjes uit te leggen alvorens ik verzuip in een tsunami van haatmails, want naar het schijnt krijgen politici, journalisten, BV's en zelfs VUB-professoren tegenwoordig bakken stront voor zich heen voor heel wat minder stuitende uitspraken.

Natuurlijk moet BHV in twee, hoe onverwijd hoe beter. Als het ooit zover komt, zullen we wellicht verder moeten leven zonder de Gordel. BLOSO-baas Carla Galle heeft het een poosje geleden met bijna zoveel woorden gezegd: eens BHV gesplitst, zijn we uitgefietst. Opdracht volbracht, basisdoelstelling bereikt, het ogenblik is aangebroken om te eindigen in schoonheid. Dus zolang ons kiesarrondissement blijft zoals het is, kunnen we rustig verder *gordelen*. Elk nadeel heeft zijn voordeel. En toch, eens slaat het uur der Vlaamse zege en is de splitsing een feit. Dat is dan jammer voor de Gordel, maar het algemeen belang gaat voor. Ik wil hier dan ook een voorstel doen om het gemis van de trouwe Gordelaar te compenseren.

Hoewel je op de wekelijkse markt in Vilvoorde saucissen, hesp en spek kan kopen bij Het Ardeens Bruegelhuisje is Bruegel toch vooral een Vlaamse aangelegenheid. Terecht of onterecht claimen we de grote meester, in het bijzonder in Vlaams-Brabant, meer in het bijzonder in het Pajottenland en nog meer in het bijzonder in Sint-Anna-Pede, want Bruegel zou het kerkje van Pede hebben afgebeeld op zijn *Parabel der Blinden*. En daar, in Sint-Anna-Pede, lanceerde een bevriende kunstschilder het werkwoord *bruegelen*. Voor een clubje gelijkgestemde zielen regelde hij een bustochtje door het Pajottenland met zo nu en dan een halte bij een tentoonstelling. Op tijd en stond kregen de *bruegelaars* een bord rijstpad of zwarte en witte pensen voorgezet, rijkelijk besprenkeld met geuze en kriek. En ik dacht

bruegelen, ja waarom niet? Er was ooit een liberaal politica die Brusselde en naast het gordelen hebben we nu ook sportelen, wat in veel gevallen synoniem is voor schuifelen, strompelen of reutelen, dus waarom zou een mens dan niet mogen bruegelen?

Allez vooruit met de geit, splits BHV en als waardige opvolger van de Gordel maken we allemaal samen een cultureel-culinaire tocht door het land van Bruegel. We bezoeken her en der in de Vlaamse Rand historische monumenten, musea en andere bezienswaardigheden en degusteren tussendoor een geut lambik in Lembeek, een kwak mandjeskaas in Beersel, een paardensteak in Vilvoorde, een portie gestoofd witloof in Kampenhout, een Palmke in Steenhuffel of een teljaar *kiekerenbloed* in Merchtem. Kortom, na jaren harde strijd kunnen we eindelijk onbekommerd genieten van al het goede wat onze vruchtbare bodem voortbrengt. Na decennialang gordelen kunnen we de Vlaamse zaak eindelijk eens op een meer comfortabele manier dienen. Voor het vervoer schakelen we de Lijn in.

Ik weet het wel, Pieter Bruegel de Oude reduceren tot eten en drinken is hem oneer aandoen, maar wat maakt dat nog uit in een tijd waarin ons bestaan wordt herleid tot slempen en schransen. Tegenwoordig beschouwt elke zichzelf respecterende tv-zender het als een kernopdracht om zijn weerloze kijkers kookprogramma's voor te schotelen tot ze er diarree van krijgen. De chef-kok is de nieuwe Messias, de goeroe, de bevrijder, de leider. Maak Piet Huysentruyt koninklijk bemiddelaar en we zijn zo uit de politieke impasse. En dan kunnen we lekker gaan bruegelen.

TEKST Tom Serkeyn ■ FOTO Filip Claessens

i

Reacties? Mail naar randkrant@derand.be

Oud-sportjournalist Mark Vanlombeek

‘Als kleine jongen speelde ik al wielers

Mark Vanlombeek uit Sterrebeek was dertig jaar sportjournalist bij de openbare omroep en tien jaar woordvoerder bij de Vlaamse Media Maatschappij. Een jaar geleden ging hij met pensioen. Nu staat hij op de planken met *Van onze reporter ter plaatse*.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Mark Vanlombeek doet nu allerlei activiteiten waarvan geen enkele moet. Dat is extra genieten. Zo bereidde hij ook *Van onze reporter ter plaatse* voor, een terugblik op zijn journalistieke loopbaan, waarmee hij in maart op het podium van GC de Lijsterbes in Kraainem staat. ‘Ze zeggen wel eens dat een gepensioneerde altijd te weinig tijd heeft. Dat klopt’, zegt Vanlombeek. ‘Ik lees veel, ben bezig op mijn laptop, maak geregeld een uitstap met mijn vrouw, ga sinds kort ook fitnessen. Ik ben voortdurend in de weer. Het grote verschil met vroeger is dat ik het allemaal in mijn eigen tempo doe, zonder tijdsdruk, zonder stress. Ik was me er vroeger niet van bewust hoe ontspannend het is als je niet voortdurend op agenda’s en horloges hoeft te letten. De laatste jaren had ik daar veel last van. Ik sliep slecht en als er me ’s nachts iets te binnen schoot wat ik zeker niet mocht vergeten, stond ik op om het op te schrijven. Uiteindelijk lag er zelfs een notitieblokje op mijn nachttafel. Ik heb altijd gedacht dat ik met ouder worden beter zou kunnen relativeren, maar het omgekeerde is waar.’ Sinds zijn pensioen heeft hij zich nog

geen seconde verveeld en nog geen seconde stress ondervonden, verzekert hij ons. Tegelijk kijkt hij met bijzonder veel voldoening op zijn carrière terug. Wielersjournalist worden, dat was tenslotte wat hij als kleine jongen al wou.

Recht naar de hel

‘Van kleins af verkondigde ik dat ik wielersreporter op de radio wou worden’, vertelt Mark Vanlombeek. ‘Ik was in de ban van de radio. Als kleine jongen zat ik aan het toestel gekluisterd en stelde me voor hoe de wielrenners een volgende *col* beklommen. Ik was nooit in de bergen geweest, dus ik wist niet wat ik me erbij moest voorstellen, maar de reporters zetten je verbeelding in werking. Ik kende vooral de cartoons uit de krant, zoals die van Marc Sleen.’ Vanlombeek haalt uit zijn bureau een bundel met zulke tekeningen en slaat hem open. Je ziet er kleine coureurtjes tegen onmenselijk steile bergtoppen optornen. ‘En hier’, wijst hij, ‘de zon die hen met een hamer plat klopt. Uren kon ik naar zo’n plaatje staren.’ En intussen hoorde hij de sportverslaggevers bezig die het allemaal van dichtbij meemaakten. ‘Dat wou ik ook doen. Nochtans kende ik niemand in het vak. In mijn

familie zaten de meesten in verzekeringen of de ambtenarij; degelijke jobs met regelmatige uren en werkzekerheid. Precies wat mijn ouders ook voor mij wilden.’ In het begin vond zijn omgeving zijn passie nog charmant. Op familiefeesten mochten alle kinderen een liedje of gedichtje brengen, hij bracht een wielerscommentaar en kreeg applaus. Toen hij zich aan de universiteit van Leuven inschreef voor politieke en sociale wetenschappen, omdat in het programma stond dat die richting de student voorbereidde op de journalistenexamens, werden zijn ouders lichtelijk nerveus. ‘Ik trok naar Leuven in 1968. In die tijd leefde het idee dat journalisten avontuurlijke, wilde types waren. Nooit thuis, altijd de hort op, onmogelijk om een gezin mee te stichten. Mijn ouders dachten dat de weg van de journalistiek recht naar de hel liep.’

De hel bracht zijn universitaire studie hem niet, maar de beloofde voorbereiding op het vak bleef even goed uit. Met enkele medestudenten klaagde hij dat feit aan bij de professoren. ‘Wij zijn een universiteit, geen vakschool’, kregen ze daar te horen. De studenten wierpen op dat hun collega’s in de geneeskunde wel praktijkkles kregen, maar het mocht niet baten. Dus zorgde Vanlombeek er zelf voor dat hij ervaring kon opdoen. ‘Ik belde aan bij Willy Carlier, de toenmalige directeur van Omroep Brabant, die ook in Sterrebeek woonde. Hij vreesde dat ik mijn studie zou verwaarlozen als ik zo door het radiowerk gebeten zou blijven. Daarom zei hij dat ik in de zomer als losse medewerker reportages zou mogen maken op voorwaarde dat ik in de eerste zit geslaagd was. Een betere motivatie om te studeren had hij niet kunnen geven!’ Zo werd Mark Vanlombeek sportjournalist. In plaats van op zaterdagavond uit te gaan, treinde hij naar voetbalstadions overal in het land. ‘Mijn jaargenoten verklaarden me gek. Voetbalverslagjes maken voor de radio? Dat was ver beneden hun waardigheid. Schrijven voor De Standaard, dat kon misschien nog net. Le Monde was hun niveau! De meeste van die mensen heb ik later nochtans nooit in de journalistiek teruggezien. Ook dat verhaal wil ik in de Lijsterbes vertellen: wie er echt wil komen, komt er. Je moet ervoor vechten en er veel voor over

EN ‘I played at being a commentator when I was knee-high’

His parents used to think a career in journalism led directly to hell but the seasoned cycling journalist Mark Vanlombeek from Sterrebeek cherished the dream of being a cycling reporter on the radio from a very early age. ‘I found the radio endlessly fascinating, and would be glued to the set, imagining the cyclists climbing up another mountainside. I had never been on a mountain so I had no idea what was there but the reporters managed to fire your imagination.’ He eventually built a whole career as a cycling

reporter in the public broadcasting sector. He later spent 10 years as spokesperson for the commercial broadcaster VTM. He has been a close-up witness to the changes affecting the media landscape. ‘If you sat me down in a radio studio nowadays I wouldn’t know where to start. The technology is unbelievably different.’ Mark Vanlombeek may have retired 12 months ago but he is still very active. He produced the theatre show *Van onze reporter ter plaatse* (From our reporter on the spot) in which he is now appearing.

commentator'

hebben, maar dan lukt het. Van sportmensen hoorde ik precies hetzelfde. Zij gingen evenmin veel uit en vonden dat evenmin erg. Ze hadden hun droom en daar deden ze het voor.'

Eindredactie met pincet

Mark Vanlombeek schudt de anekdotes uit de sport- en journalistenwereld vlot uit zijn mouw. Hoe komt het dat de ene sportkampioen verloren loopt en de andere niet? Waar zitten de verschillen tussen die mensen? 'Ik heb me altijd meer geïnteresseerd voor de wielrenner dan voor de fiets', zegt Vanlombeek. 'Techniek is belangrijk, maar sport is toch vooral emotie. Bij sportevenementen zaten wij vaak tegenover het podium van de winnaars. Als zo'n kampioen na een overwinning begon te wenen, hield ik het ook niet droog. Dan moest ik een paar minuten zwijgen.'

In de dertig jaar dat hij als sportjournalist werkte, zag Vanlombeek de media evolueren. Hij begon bij de radio, maar leerde al snel ook de geschreven pers (Het Laatste Nieuws) en de televisie kennen. 'Als je me nu in een radiostudio zet, weet ik niet meer hoe ik eraan moet beginnen. De technologie is ongelooflijk veranderd. Alles is computergestuurd, de presentatoren zijn omgeven door schermen. Ook de kranten zijn veranderd. In de jaren 70 werden de krantenpagina's nog met loden letters in een houten kader gezet. Als je eindredactie deed, kreeg je bijvoorbeeld te horen dat er op pagina 27 te veel regels stonden. Dan viste je de overtollige letters met een pincet uit de bladspiegel. Zo'n proces is niet te vergelijken met hoe kranten vandaag worden gemaakt. En dan hebben we het nog niet over televisie. Toen ik de Tour de France begon te verslaan, trokken we er met twee man naartoe. Er was ook maar een handvol reporters in totaal. Ik heb de machine stilaan zien uitbreiden. Toen ik ermee stopte, liepen er al zo'n veertig reporters rond in de Tour en bestaat een ploeg uit tientallen mensen. Ik zeg niet dat het nu beter of slechter is, maar het is totaal anders. Ik had op het laatst veel minder voeling met wat er gebeurde, ik miste het contact met de renners. De commentatoren van vandaag volgen meestal op een scherm wat er gebeurt. Ik miste de manier waarop ik

altijd verslaggeving had kunnen doen en dus werd het tijd om naar iets anders uit te kijken.'

Na wat rondkijken, wikken en wegen werd Vanlombeek in 1999 woordvoerder bij de VMMA. 'Ik kende de journalistieke wereld en ik vond dat die vaak ten onrechte in een slecht daglicht werd gesteld. Als woordvoerder, dacht ik, kon ik de juiste argumenten verzamelen om hem te verdedigen. Bovendien zag ik hoe de mediahuizen in die tijd almaar meer echte bedrijven aan het worden waren. Die ontwikkelingen wilde ik van op de eerste rij volgen.' Hij werd woordvoerder bij VTM, maar het had even goed de VRT kunnen zijn. 'Iedereen was erg verbaasd dat ik vertrok, maar ik was niet boos op de VRT. Op dit ogenblik sta ik met de twee huizen op goede voet. Ze zijn me even dierbaar.'

Vlaams boerendorp

Mark Vanlombeek is een geboren en getogen Sterrebekenaar. Ook zijn dorp lijkt nog nauwelijks op hoe het in zijn kindertijd was, maar beu is hij het nooit geworden. 'Vroeger was Sterrebeek een echt Vlaams boerendorp. Nu zijn de boeren weg en wonen er ook minder en minder Vlamingen, maar ik ben altijd van Sterrebeek blijven houden. Twintig jaar geleden liet ik me al eens ontvallen dat ik later best naar de Provence zou willen verkassen. Die wens heb ik totaal niet meer. Ik trek liever enkele dagen naar de kust. Ik hou van het ruimtegevoel dat de zee me geeft, van uitwaaien op het strand en 's avonds eens goed gaan eten. Ik reis graag en geregeld naar het buitenland, maar ik vind het ook mooi hoeveel interessants ik dicht bij huis aantref. Ik ben gefascineerd door de Eerste Wereldoorlog en dan ben je in de westhoek natuurlijk waar je zijn moet. Al die soldatenkerkhoven ..., daar word je stil van. Zoiets bezorgt je een moment van bezinning en dat heb je soms nodig in het gedaas van deze wereld.'

Het belang van een kapsel

Hoe denken Nederlandstaligen en Franstaligen over elkaar

Kim Germeys analyseerde voor haar masterproef gesprekken die een Nederlandstalig meisje van 21 en een tweetalige jongen van 19 uit Sint-Genesius-Rode met hun vrienden, familie en andere mensen voerden. Conclusie: we denken in stereotypen.

TEKST Wim Troch ■ FOTO Filip Claessens

Kim Germeys studeerde vorig academiejaar af als taal- en letterkundige aan de Vrije Universiteit Brussel. Haar masterproef *Taaletnografisch onderzoek. Een casestudy: Sint-Genesius-Rode* geeft weer hoe Nederlandstaligen en Franstaligen in deze faciliteitengemeente over elkaar en hun taal denken. Germeys verwerkte acht uur opnamemateriaal, interviews, Facebookpagina's en *fieldnotes*.

Franse auto versus Nederlandse fiets
'Mijn scriptie is gebaseerd op twee personen en hun omgeving', legt Kim uit. 'Daar valt

heel wat uit te leren, maar je mag het niet generaliseren tot iets wat van toepassing is op de hele gemeenschap. Toch is de studie zeker van belang, want uit de gesprekken vallen enkele tendensen af te leiden. Wat opvalt, is de stereotypering. Nederlandstaligen vinden Franstaligen *snoobs* terwijl Franstaligen de Nederlandstaligen *boerkes* vinden. Franstaligen wonen – in de perceptie van de Nederlandstaligen – in grote huizen en hebben op hun achttiende een auto waarmee ze naar clubs in Waterloo rijden, terwijl zij met hun fiets naar het jeugdhuis gaan. Omdat beide taalgroepen die verschillen zien, in-

terpreteren ze de daden en het gedrag van de andere taalgroep als een tactiek. *Social competition* heet dat. Alles wordt geïnterpreteerd als confrontatie zoeken. Wanneer het gemeentebestuur, dat uit Franstaligen bestaat, geen geld heeft voor het jeugdhuis, dan zien Nederlandstaligen dat als een boycot. Omgekeerd zien de Franstaligen de Gordel als een aanval.'

Kapsel

De verschillen blijven niet beperkt tot de taal. Uit de gesprekken blijkt dat ook uiterlijke kenmerken, zoals bijvoorbeeld het kapsel, aangeven tot welke taalgroep iemand behoort. 'Niet alleen het kapsel, maar de hele stijl, de kledij geven een indicatie tot welke taalgroep iemand behoort', legt Kim uit. 'De Nederlandstalige deelnemster aan het onderzoek zegt te kunnen voorspellen wie aan het treinstation in Rode onder de brug doorgaat en wie niet' (nvdr: Boven de spoorweg wonen veelal Franstaligen, in het centrum veelal Nederlandstaligen).

'Sint-Genesius-Rode is in de ogen van vele mensen verdeeld. Samenleven is volgens mij niet onmogelijk, maar het probleem is dat iedereen door een historische bril kijkt. Het zijn vooral de taalpolitieke problemen uit het verleden die de samenleving van vandaag nog altijd bepalen. Die historische wortels verhinderen een normale interactie. Zo merk ik bij Nederlandstaligen een afnemende bereidwilligheid om Frans te spreken. Het aanleren van een tweede taal wordt vandaag vaker gezien als een verlies van de eigen identiteit en cultuur. Immersiescholen, waar een aantal vakken in een andere taal worden gegeven, lijken mij daarom een goede oplossing.'

Verbazing

Haar scriptie bleef niet onopgemerkt. Kim geeft nu lezingen over het thema. 'Mijzelf verbaasde de resultaten niet, het lag nogal voor de hand vond ik, maar mijn promotor trok grote ogen. Tijdens mijn lezingen merk ik trouwens ook veel verbazing bij de luisteraars. Veel mensen in Sint-Genesius-Rode zelf staan dan weer niet meer stil bij de situatie. Meestal is er een gevoel van *leven en laten leven* en af en toe wakert de vijandigheid even op. De twee gemeenschappen leven meestal naast elkaar. Het lijkt mij een utopie te denken dat Nederlands- en Franstaligen ooit een geheel zullen vormen, maar ondanks alle spanningen heb ik wel de indruk dat iedereen, ongeacht de taal die men spreekt, graag in Sint-Genesius-Rode woont.'

i Kim Germeys, *Taaletnografisch onderzoek. Een casestudy: Sint-Genesius-Rode, 2010.*

AGENDA
MAART
2011

in de Rand

Avanti Ars Musica

MU
ZIEK

Helpt hedendaagse muziek ons vooruit? Patrick De Clerck, directeur van Ars Musica, meent van wel. Voor de 22e editie van dit voorjaarsfestival koos hij geen thema, maar een strijdkreet. Avanti! is een opzweepende variant van de Grote Sprong Voorwaarts. Componisten uit eigen land gaan de confrontatie aan met avant-gardistische voorlopers uit het buitenland.

Het Brusselse luik opent op 5 maart in Bozar met *Verklärte Nacht* van Schönberg en *Am Rande der Nacht* van Bernard Focroulle. De liefdesdood staat centraal in het Bozarconcert van **Amsterdam Sinfonietta** op 14 maart. Regisseur **Pierre Audi** en dirigent **Candida Thompson** vieren via de prelude uit Wagners *Tristan & Isolde* een heidense passie. De *Lyrische Suite* van Alban Berg bevat fragmenten uit zijn brieven, die door acteur **Jeroen Willems** worden gebracht. Cellist **Sol Gabetta** voert met de strijkers nieuw werk uit van Michel van der Aa, dat door video-beelden wordt ondersteund.

De Zeven Laatste Woorden van Tristan Murail, een leerling van Messiaen, vormen een tegenwicht voor Strawinsky's *Vuurvogel* bij het **Radio Filharmonisch Orkest & Koor** van de Nederlandse omroep, die op 20 maart te gast zijn in Flagey. Het **Aquariuskoor**, dat bestaat uit 32 Belgische vocalisten, waagt zich op 21 maart in de Brusselse Miniemkerk aan *Kanon Pokajanen* van de Fin Arvo Pärt. Dit cultwerk is geïnspireerd op oud-Servische boetepsalmen. Het werd geschreven voor de viering van de 750e verjaardag van de Dom van Keulen.

Op 23 maart wordt in Espace Senghor een heuse Nacht van de Elektronische Muziek georganiseerd. In het Conservatorium speelt het **Karel Goeyvaerts String Trio** op 30 maart werk van Peter Eötvös. ■ LD

3 MAA TOT 3 APR

Ars Musica

Verschillende locaties
www.arsmusica.be

Bezwerende mengeling

MU
ZIEK

Three penguins on a Sunday afternoon, zo voelen de muzikanten van Tricycle zich wanneer ze een concert op gang peddelen. Het is ook de titel van hun meest gesmaakte nummer op hun *King Size* cd, een waardige opvolger van *Orange for tea*. Accordeonist **Tuur Florizoone**, contrabassist **Vincent Noiret** en sopraansaxofonist **Philippe Leloy** waren al op zoek naar een nieuwe jazztaal tijdens hun studies aan het Brusselse conservatorium. Ze trokken op met acrobatische circusartiesten van Espace Catastrophe. Met zwier improviseerden ze muziek bij mime en dansvoorstellingen. Op het straattheaterfestival van Chassepierre namen zij het publiek met hun muzikale uitschuivers in de maling. Hun repertoire kent geen grenzen. Ze surfen door uiteenlopende jazzstijlen, met uitstapjes naar de Latijns-Amerikaanse dansmuziek. Clichés worden systematisch doorbroken. Hoe uitnodigend de salsa en chachacha ook klinken, slechts zelden gaat het trio op de ingeslagen weg verder. Plots hoor je zigeunerwijsjes of bezwerende klezmer klanken. Die onvoorspelbare stijlenmix werd gretig geapprecieerd door de Braziliaanse straatkinderen, die Tuur Florizoone indertijd animeerde toen rasmuzikant Gilberto Gil hem de gelegenheid bood om een verkwikkende stage bij hem te volgen. ■ LD

WO • 2 MAA • 20.30

Tricycle

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

THEATER

'Het werd hoogtijd dat een vrouwelijke regisseur zich met Shakespeares Othello ging bemoeien', vertrouwt Paula Bengels ons toe. 'Het hele stuk draait rond afgunst en jaloezie. Daar weten vrouwen toch alles van?!'

© BENNY DEGROVE

De vrouwenver van afgunst

De gedreven theatermaakster, die tot voor kort met Dirk Tanghe bij de Utrechtse Paardenkathedraal een artistiek duo vormde, verdient haar brood als bedrijfscoach. Ze geeft ook workshops over 'congruent communiceren'. Wat je zegt, moet overeenkomen met wat je uitstraalt.

De Spelerij werkt zonder subsidies. Het jonge gezelschap heeft nog geen vaste stek en bedruipt zichzelf, maar acteurs als **Mathias Sercu**, **Eva Van der Gucht**, **Eric Goossens**, **Nele Goossens** en **David Carstens** staan stevig in hun schoenen.

'We brengen hoogwaardige repertoirevoorstellingen voor een breed publiek', getuigt **Bengels**. 'Goedkope commercie moet je bij ons niet verwachten. Hopelijk kunnen we veel jongeren over de streep trekken. Als ze de meesterwerken van Shakespeare, Ibsen of Tennessee Williams

leren kennen, zullen ze merken dat deze auteurs belangrijke dingen te vertellen hebben. Doorgaans zijn hun personages heel herkenbaar. Sommige gezelschappen maken het onnodig moeilijk. Wij hebben Othello opnieuw vertaald. We houden het poëtisch en bezondigen ons niet aan hip of ironisch taalgebruik. Het aantal personages blijft beperkt tot vijf sleutelfiguren. De liefde tussen Othello en Desdemona is wederzijds, maar 'vriend' Iago plant een gemeen zaadje in het hoofd van het titelpersonage. 'Jaloezie ontkiemt ook in het dagelijkse leven op vele fronten,' stelt Bengels vast. 'In de bedrijfswereld kunnen velen niet verdragen dat een collega promotie maakt. Schoolkinderen gunnen elkaar zelden gadgets die ze zelf bezitten. Ambitieuze acteurs worden nijdig op de hoofdrolspeler. In de woonwijk

Verbazingwekkend Hongarije

EXPO

Het Europees voorzitterschap biedt de Hongaren de gelegenheid om naast hun overvloedige muzikale en cinematografische aanbod ook hun meest vernieuwende beeldende kunstenaars te tonen.

'De werken komen hier op een sublieme manier tot hun recht dankzij de prachtige architectuur van de Bozar', zegt curator **Peter Forgacs**. De oproep, die **Emese Benczur** via haar grote, geborduurde woorden in de inkomhal op de bezoeker loslaat, spreekt voor zich: *Find your place*. Door textiel als uitdrukkingmiddel te kiezen, past zij in een eeuwenoude vrouwelijke traditie. Haar statements zijn niet moraliserend of repressief bedoeld, maar vloeien voort uit persoonlijke ervaringen.

In de rugleuning van twee donkerrode leunstoelen van **Imre Bukta** kijken twee bewe-

gende (video)ogen je aan. Het bespioneren van hogerhand was niet alleen een gangbare praktijk onder het communistische regime, maar steekt ook nu weer de kop op via de slinkse Big Brother strategieën van de nieuwe media.

Het liggende, naakte, rubberen vrouwenlichaam van **Orshi Drozdik** wacht op de chirurg. Dat blijkt uit de liefdesbrieven en de juwelen die op zilveren schalen zijn neergelegd. De kunstenaar inspireerde zich op de beroemde *Medical Venus* en op de wassen modellen, die Susini in de 18e eeuw voor de studenten geneeskunde vervaardigde.

Aan een ronde tafel zitten vier zwart geklede poppen, waarvan het hoofd is verborgen onder gelijkaardig beschilderde motorhelmen, voor een leeg bord. Verspreid op de grond liggen vier witte personages met voedseldozen. De parachutedraden, die nog aan hen zijn bevestigd, lijken het te hebben begeven. **Balazs Kicsiny** dacht voor zijn installatie niet aan de Limburgse parachutemoord. Hij nam een ver-

keerd geïnterpreteerde reeks van vier oorlogsfoto's van Robert Capa als uitgangspunt. De Amerikaanse soldaat, die door de Duitsers werd gedood, is daarop te zien op vier opeenvolgende momenten. Het tijdsverschil kan worden afgeleid uit de grootte van de bloedplas.

Voor zijn monumentale video-installatie *The Danube Exodus* (De Donau uittocht) maakt **Peter Forgacs** gebruik van vijf grote schermen. 'Dit werk is zowel een geschiedenisles als een bezinning over de oorlogvoering', legt de curator-cineast uit. 'In 1939 waren er Oost-Europese joden die de nazi's ontvluchtten door per boot naar Palestina te reizen. Omgekeerd werden Moldaviërs en Oekraïners bij de aankomst van de Russen via de Donau naar Duitsland gerespatieerd. De kapitein van deze tegengestelde reizen

sie en jaloezie

ontstaat jaloezie bij de man, die moet toezien hoe zijn buur zich een luxueuze wagen heeft aangeschaft. Zodra er een onevenwicht ontstaat voelen velen zich tekort gedaan en gaan ze hard reageren.' Een specifieke huisstijl heeft de Spelerij niet. Iedere acteur neemt zijn rol ernstig, anders zouden ze ongeloofwaardig overkomen. 'We nemen de toeschouwer mee in een gevoelsgeladen verhaal. Telkens duiken er voor hem personages op waarmee hij zich geheel of gedeeltelijk kan identificeren. Dat is zowel opwindend als ontspannend.' ■ LUDO DOSOGNE

WO · 23 MAA · 20.30

Othello

De Spelerij

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

© LENKE SZILÁGYI ZAZI & SOMA

was dezelfde. Hij filmde de passagiers op beide tochten. Alles werd bewerkt, opnieuw gemonteerd en van aangepaste geluiden voorzien. Terwijl de passagiers bidden, dansen of van de ondergaande zon genieten, komen de watergolven af- en aangerold. Eens te meer zie je dat er overal beweging is en dat we allemaal overgeleverd zijn aan het lot. Via een touchscreen kan de toeschouwer echter virtueel ingrijpen.' ■ LUDO DOSOGNE

TOT 3 APR

The New Arrivals. Contemporary Artists from Hungary

Brussel, Bozar, 02 507 82 00, www.bozar.be

Wonderlijke hitjes van een dag

MU
ZIEK

Nadat in de opeenvolgende afleveringen van Histrylogie herinneringen werden opgehaald aan jazzepigonen, singer-songwriters en soulartiesten krijgen dit seizoen *one hit wonders* een opfrisbeurt. De covers worden gebracht door **Axl Peleman**, **Roeland Vandemoortele**, **Ron Reuman**, **Jan Hautekiet**, multi-instrumentalist **Marc De Boeck** en Laïs-zangeres **Annelies Brosens**. Met all round deejay **Zaki** herbeleven we de zegetocht van Pas de Deux, die met *Rendez Vous* van Walter Verdin een buitenbeentje was op het Eurovisiesongfestival. De toetsenman en de muzikanten wagen zich aan het overrompelende *My Green Tambourine* van de Lemon Pipers. Griezelliëfhebbers stampen kordaat mee op de bonkige achtervolgingsmuziek van de film *Ghostbusters*. Van Ram Jam wordt *Black Betty* opgevestigd. Bij *I Was Made For Lovin' You* missen we de bont gekleurde gezichten van Kiss. Schraap zeker je keel voor *Eviva Espana* en *Always Look On The Bright Side* van Monty Python. Zaki voegt er enkele hilarische anekdotes aan toe. Alle gekozen nummers werden lichtjes bewerkt. Toch is nostalgische herkenbaarheid hun grootste troef! ■ LD

ZA · 26 MAA · 20.30

One-hit wonders

Histrylogie

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

De dood en het meisje

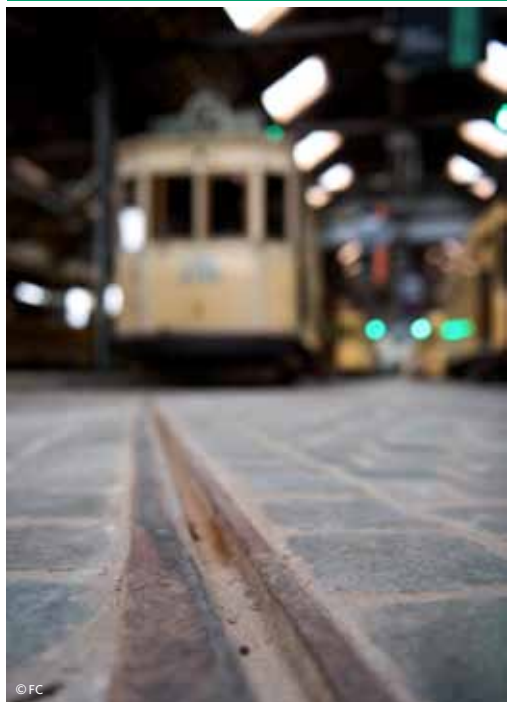
Niks is wat het lijkt is een toneelstuk dat gespeeld wordt op locatie in een park, een grote tuin of een stuk bos. Gezinnen kunnen de personages voortdurend volgen en staan midden in het verhaal. De acteurs **Steven Beersmans**, **Jonas Van Thielen** en **Valérie Mertens** spelen de dichter, de dood en het meisje. Dat de dood als figuur een belangrijke rol speelt in een familievoorstelling ligt niet voor de hand, maar hij blijkt een vrolijke, speelse kerel, waarmee de kinderen zich zelfs kunnen identificeren. De dichter en het meisje worden verliefd op elkaar. Zoals bij een film van Hitchcock weet het publiek meer dan de personages. De dood neemt het publiek in vertrouwen en zegt dat hij het meisje op een bepaald moment zal komen halen. Het verhaal speelt zich dus gedeeltelijk af voorbij de grens van het leven, als de dichter zijn dode geliefde toch terug probeert te zien. Volwassen herkennen vast het verhaal van Orpheus en Eurydice. De teksten van de dichter bevatten ook fragmenten van Petrarca, DH Lawrence of Jotie T'Hoofft. Een klein koor zingt liederen van Schubert met Nederlandse teksten. Ook die grote gevoelens komen op de romantische locatie mooi uit de verf. De combinatie van humor, spanning en ontroering neemt zowel de volwassenen als de kinderen au sérieux. ■ MB

ZO · 6 MAA · 15.00

Niks is wat het lijkt

Koen Monserez en Steven Beersmans

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

© FC

Trammuseum

Het Brusselse trammuseum stelt een bonte verzameling van trams, bussen en trolleybussen tentoon. Van de 60 voertuigen rijden er nog 45. Bezoekers kunnen op zaterdag in een historische tram een rit naar het park van Tervuren maken. Op zondag rijden er ook oude trams naar het Jubelpark. Daarnaast is er de 'Brussels Tourist Tramway' die iedere derde zondag van de maand een geleide, toeristische rondrit door Brussel maakt. Hiervoor moet je vooraf reserveren. De vzw Museum voor het stedelijk vervoer in Brussel is een bloeiende erfgoedvereniging die 900 leden telt. 80 vrijwilligers onderhouden de toestellen, besturen de trams en verzorgen de gidsbeurten.

Het oudste rijtuig is de fameuze paardentram van 1868. Na vier jaar zwoegen was zo'n trekpaard compleet op. Vaak betekende dit het einde van het privébedrijfje dat een bepaald traject in concessie had. De kleine vissen werden opgeslorpt door de grotere. Zo had de *Société générale de chemin de fer économique* al in 1928 een stevige positie verworven. Ze reden met bruine trams, de zogenaamde *chocolaten tram*. In de eerste trams stak geen voorruit en tot een eind in de jaren 30 ontbraken deuren. Geleidelijk aan verhoogde het comfort en kwam er zelfs verwarming. Op de tram verdween het onderscheid tussen eerste en tweede klas. Dit en meer van de geschiedenis van de tram komt tot leven in het trammuseum. ■ GH

i Het trammuseum aan de Tervurenlaan is in het weekend en op feestdagen open vanaf 19 maart tot eind oktober: www.trammuseumbrussels.be

Symbolen om te overleven

VORMING

Wie zijn vuisten balt naar een ander heeft geen vredelievende bedoelingen.

meende ontcrachting van hun verborgen symbolen. ■ LD

DI · 1 MAA · 14.00

Symbolisering, de meest onderschatte capaciteit

prof. Paul Moyaert

Sint-Ulriks-Kapelle, Kasteel La Motte,

02 466 20 30

We kunnen de medemens ook uitdagen met obscene gebaren. Zelfs als we alleen zijn, houden we ons zelden koest. We zoenen of verscheuren een foto van een geliefde. Gelovigen knielen voor een uitgestalde hostie of een heiligenbeeld. **Paul Moyaert** analyseert al deze vormen van symboolgevoelig gedrag. Symbolen zijn volgens de Leuvense hoogleraar, die ethiek en wijsgerige antropologie doceert, cruciaal in een mensenleven. Ze stellen ons immers in staat op een gepaste manier om te gaan met onze emoties en gemoedstoestanden. De betekenis van de symbolen ligt niet vast en zijn evenmin overal geldig. Wat blijft er bijvoorbeeld over van de beeldenverering in gesecculariseerde katholieke milieus? In andere religies wordt daarentegen heftig gereageerd op de ver-

Droom

© STEFAN TAVERNIER

Drama met bloemen-dame

© ELLEN VON UNWERTH

LITER-ATUUR

Om zich van de wuft geklede gezelschapsdames op Pigalle te onderscheiden toot Alphonsine Plessis zich met Japanse rozen. Op mondaine feestjes proberen mannen van alle formaten minzaam aan de bloemen te ruiken. Alexandre Dumas jr. brengt haar met zijn galanterieën helemaal van slag. In *La dame aux camélias* doet hij het verhaal. Om zijn literaire vrijheid te bewaren verandert hij haar naam in Marguerite Gautier. Zij zou niet alleen als bloemencourtisane wereldfaam verwerven, maar ook als *La Traviata* in de gelijknamige opera van Verdi. Armand Duval is als rijkelui zoon het alter ego van de schrijver. Om haar jonge god ge-

willig te zijn, stapt de courtisane uit haar beroep en volgt hem naar het platteland, maar de vader van haar geliefde dwarsboomt de relatie. Ondertussen verslechtert haar gezondheidstoestand. Pianiste **Lies Colman**, celliste **Ann Van Hecke** en actrice **Isabel Voets** vormen samen het trio Anna-Belle. Zij brengen deze aangrijpende liefdesgeschiedenis in een aperitiefconcert tot leven. Amoureuze ontboezemingen uit de roman worden gemixt met gevoelige composities van Frédéric Chopin, Camille Saint Saëns en Gabriel Fauré. ■ LD

ZO • 20 MAA • 11.00

Het verhaal van Anna-Belle

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

Nieuwe maatjes

FESTIVAL

Wie de voorbije zomer Theater aan Zee in Oostende heeft gemist, kan zijn schade inhalen met de Nieuwe Maatjes die in CC Westrand en CC Strombeek worden geserveerd. In Westrand bij **Bizarbara** op vrijdag 11 maart de spits af met *Wat er niet is, kan verrotten*. In dit afstudeerproject van **Barabara Ericx** (Maastrichtse Toneelacademie) vluchten twee meisjes en hun broer in hun verbeelding. De Leuvense singer-songwriter **Philip Vermeiren** brengt Nederlandstalige akoestische nummers in de traditie van Bob Dylan, Lenoard Cohen en Nick Drake. Afsluiter van de eerste avond is de bekroonde film *Paroles* van **Gilles Coulier**, waarin twee broers, waaronder een travestie, naar hun vader op zoek gaan.

In het CC Strombeek pakt **Maud Vanhauwaert** daags nadien uit met autobiografisch literair cabaret dat aanleunt bij de poëtische circusshows. Het **CeDel saxofoonkwartet**, dat ontstond in het Leuvense Lemmensinstituut, en beeldcomponist **Wim Neyrinck** dompelen het publiek onder in een audiovisueel bad. Zij interpreteren achtereenvolgens Klonos van Piet Swerts en Heartbreakers II van Jacob ter Velthuis. **Tom Struyf** verlegt met zijn **Tatiana Aarons Experience** bakens in het realistisch theater. Na een kortfilm over zielenpoot **Rocky de Vlaeminck** serveert **Radial Sequence** de laatste maatjes in de foyer. Als dat maar goed afloopt. ■ LD

Nieuwe Maatjes

VR • 11 MAA • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 12 MAA • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

dagboek dansen

DANS

Voor *Sueños* hielden zeven dansers van FABULEUS intensief een droomdagboek bij. **Sandra Delgadillo** distilleerde hieruit een choreografie, die allesbehalve zweverig aandoet. Er wordt stevig gehiphopt en er worden technieken ontleend van de Braziliaanse capoeira. Voor hun gedroomde vliegkunsten moesten ze bewegingen bedenken die rekening houden met de zwaartekracht. Gelukkig kan Delgadillo, die aan het Hoger Instituut voor Dans in Lier studeerde,

putten uit een rijke ervaring. We zagen haar in de surrealistische, multidisciplinaire productie *As Simple As That* van Amgod. Met haar coach Marie De Corte realiseerde ze ook de te gekke familievoorstelling *Apekool met frietjes*, waarin alles tot jolijt van het piepjonge publiek op zijn kop werd gezet. ■ LD

VR • 18 MAA • 20.30

Sueños

Fabuleus

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

PO
DIUM

THEATER

WO · 2 MAA · 20.00

Hippoliet

Het Ongerijmde
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO · 3 MAA · 20.30

Altijd 't zelfde

Tristero
Grimbergen, op locatie, 02 466 20 30

VR · 4 MAA · 20.30

Het opvoeden van Rita

Hans Ligtvoet en Sandrine André
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

4, 5 EN 6 MAA · 20.00 EN 15.00

Duideduidi

Brussels Volkstejoeter
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

Nieuwe Maatjes

VR · 11 MAA · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 12 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 23 MAA · 20.15

Ontroerend goed

Audience
Aalsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO · 23 MAA · 20.30

Othello

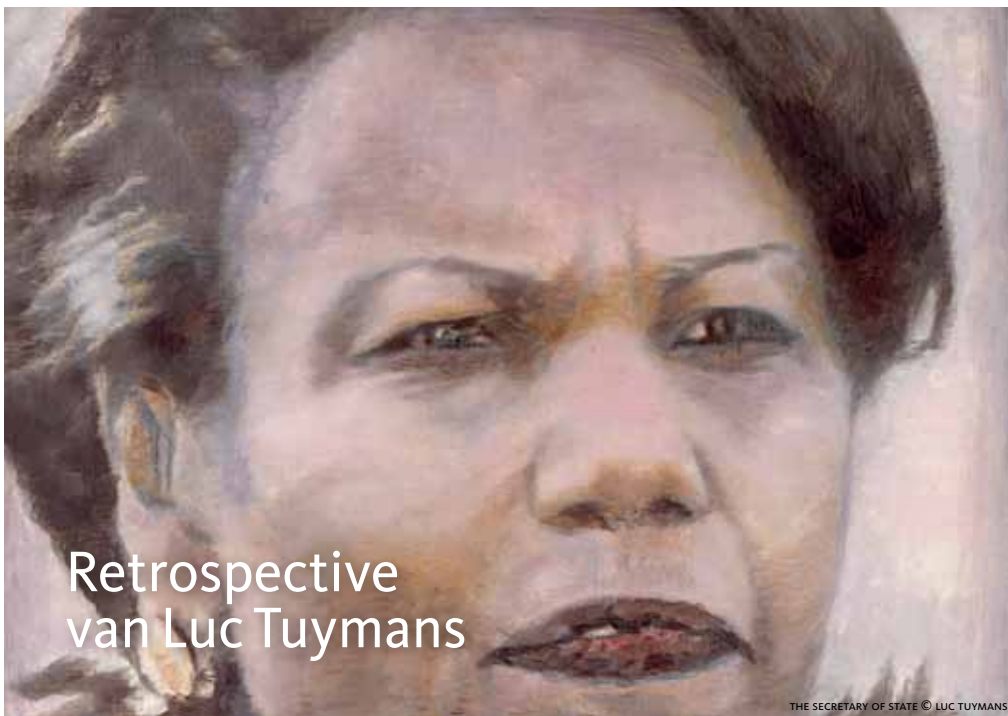
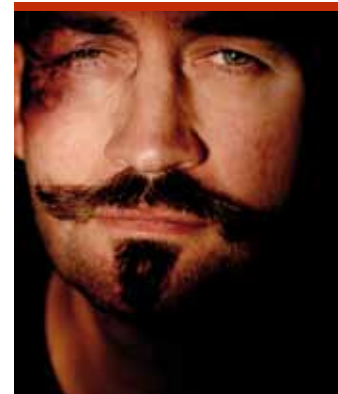
De Spelerij
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 24 MAA · 20.30

Drie Zusters

't Arsenaal
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Geen gezek, iedereen rijk (3, 4, 18 & 19/03)

Retrospective van Luc Tuymans

THE SECRETARY OF STATE © LUC TUYMANS

'Ik ben een afstandelijk schilder'

EX
PO

Schilder Luc Tuymans (1958) zit niet stil. Terwijl hij nieuw werk blijft produceren en geregeld zelf als tentoonstellingscurator optreedt, landt hij nu met zijn Amerikaanse retrospectieve in Bozar in Brussel.

Retrospective toont 71 schilderijen die Tuymans maakte in de periode van 1978 tot 2008. De tentoonstelling reisde tot vorig jaar door vier Amerikaanse staten, maar is in Europa alleen in Brussel te zien. De Amerikaanse curatoren **Madeleine Grynsztejn** en **Helen Molesworth** kregen voor het eerst de toestemming om het werk van Tuymans chronologisch te ordenen. Zo worden in deze ene tentoonstelling eigenlijk drie vroegere tentoonstellingen gereconstrueerd: At Random, Der Architect. Holocaust, en Mwana Kitoko. Ook uit Der diagnostische Blick (gebaseerd op een artsenhandboek over lichamelijke ziektesymptomen) en Proper (over de Amerikaanse maatschappij ten tijde van de regering Bush) zijn kapitale werken te zien. Het chronologische parcours wordt nog aangevuld met fragmenten uit de Super 8-filmpjes die Tuymans draaide tijdens zijn painter's block tussen 1980 en 1985.

Hoe was de tournee in Amerika? Wordt er daar anders naar jouw werk gekeken?

Tuymans: 'Mijn werk is zeer Europees, maar is ginder net daarom juist succesvol. Niet vanwege een misplaatst exotisme bij de Amerikanen, maar omdat Amerika een land van migranten is met een iets positievere instelling ten opzichte van wat uit het buitenland komt. Wat de appreciatie betreft, merkte ik vooral een fascinatie voor de diepgang in mijn beelden, terwijl veel Amerikaanse kunst toch nogal visueel en niet bepaald understated is.'

Je schildert in thematische reeksen. Hangt daar dan telkens een andere emotionaliteit aan vast? Tuymans: 'Ik ben een afstandelijk schilder. Mijn werk gaat niet over mezelf, maar is te vatten onder de noemer *scherpe onverschilligheid*. Als er al een emotie is dan ligt die in de voorbereiding. De uitvoering van elk individueel schilderij valt binnen de spanningsboog van één dag, en daar komt vooral timing en precisie bij kijken.'

Door die thematische aanpak sta je ook bekend als een schilder met een verhaal.

Tuymans: 'Dat komt omdat ik toen ik begon niet wilde dat men een mythe zou creëren rond mijn figuur en mijn werk. Ik wilde ook de bronnen van mijn werken vermelden. Dat was voor journalisten natuurlijk dankbaar omdat ze daardoor wisten waarover ze moesten schrijven. Later is dat omgeslagen en werd ik arrogant bevonden omdat ze zonder mijn uitleg niets meer konden schrijven. Ik denk dat de tentoonstelling de gelegenheid biedt om gewoon naar het werk te kijken.'

Een pikant detail is dat de kritische Congo-reeks Mwana Kitoko nu op vijfhonderd meter van het Koninklijk Paleis te zien is.

Tuymans: 'Toen die reeks op de Biënnale van Venetië werd getoond, waren de reacties enorm, maar dat was toch eerder in het buitenland dan bij ons. Ook van het koningshuis is er nooit een reactie gekomen, maar als de tentoonstelling onder hoge bescherming van Hare Majesteit de Koningin wordt geplaatst, impliceert dat in principe wel een bezoek van het hof. ■ MICHAËL BELLON

TOT 8 MEI

Luc Tuymans, retrospective

Brussel, Bozar, 02 507 82 00
www.bozar.be

DO · 24 MAA · 20.30

Dwaallicht

Braakland / Zhebuilding met Warre Borgmans
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 25 MAA · 20.30

De buitenkant van meneer Jules

Kurt Defrancq
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR · 25 MAA · 20.30

Memoires van een wielerjournalist

Mark Vanlombeek
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

Maanziek

Wannes Capelle, Frans Grapperhaus en Wouter Deprez

ZA · 26 MAA · 20.30

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

DO · 31 MAA · 20.00

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

DO · 31 MAA · 20.30

Zo goed als

Lazarus
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

KIDS

WO · 2 MAA · 16.00

Sprookjesboom de Musical

Efteling theaterproducties
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 5 MAA · 20.00

Slips inside

Okidok
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 6 MAA · 9.45

Toy Story 3

familiefilm
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO · 6 MAA · 15.00

Foetsie

Jelle Cleymans
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZO · 6 MAA · 15.00

Niks is wat het lijkt

Koen Monserez en Steven Beersmans
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WOE · 9 MAA · 15.00

Rapunzel

familiefilm
Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DO · 10 MAA · 14.00

Morisson krijgt een zusje

familiefilm
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

VR · 11 MAA · 20.00

De drie musketiers

Het Gevolg
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 12 MAA · 20.00

Carre curieux

Cirque Vivant
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 13 MAA · 15.00

Kwak, oortjes dicht en kontje toe

Theater Froefroe
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 18 MAA · 20.00

Het boek van Troet

Tervuren, GC Het Papeblok, 02 769 20 92

Laban maakt er een potje van

familiefilm
DI · 8 MAA · 15.00
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO · 20 MAA · 10.00

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO · 20 MAA · 14.00

Vertelhotel

De Zonderlingen
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO · 27 MAA · 15.00 EN 17.00

De Tuin

Sprookjes en zo
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

HUMOR

Geen gezeik, iedereen rijk

Bert Kruismans
DO · 3 MAA · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 4 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR · 18 MAA · 20.30

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 19 MAA · 20.30

Tervuren, GC Het Papeblok, 02 769 20 92

Hoe moet het nu verder?

Philippe Geubels
ZA · 5 MAA · 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 23 MAA · 20.00

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZA · 26 MAA · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 10 MAA · 20.30

Grapjassen

Chris Van Den Durpel en Jean-Pierre Maeren
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 11 MAA · 20.30

Gladiator

Elliot
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR · 18 MAA · 20.00

Bed, bad, brood

Piv Huvluf
Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

VR · 25 MAA · 20.30

Zus (heden geen porno)

An Nelissen
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO · 30 MAA · 20.30

Bull

Eric Koller
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 31 MAA · 20.00

The perfect concert part II

Stenzel, Kivits en Menders
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO · 31 MAA · 20.30

Iedereen paranormaal

Gili
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DANS

DO · 3 MAA · 20.30

Journey home

Les Slovaks dance collective
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 18 MAA · 20.30

Sueños

Fabuleus
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 27 MAA · 15.00

Speeltijd

Nat gras
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 30 MAA · 20.30

I'm sorry It's (not) a story

Charlotte Vanden Eynde
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

LITERATUUR

ZO · 20 MAA · 11.00

Het verhaal van Anna-Belle

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

Slips inside (5/03)

Rapunzel (9/03)

Espeho (23/03)

MU ZIEK

DO · 3 MAA · 20.30

Over songs gesproken

Kris Wauters, Billie Kawende e.a.
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 4 MAA · 20.30

Circle

Scala
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 5 MAA · 20.30

Soulsister

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA · 5 MAA · 20.30

Bluegrass

Sons of Navarone
Tervuren, GC Het Papeblok,
02 769 20 92

ZA · 5 MAA · 20.30

Living Roots

Jan De smet, Raf Walschaerts,
Guy Swinnen
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 12 MAA · 20.30

Luc De Vos

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI · 15 MAA · 20.30

De Bonski's zijn terug

Lennaert Maes
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DO · 17 MAA · 20.00

Intiem

Jean en Jens Blaute
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO · 17 MAA · 20.30

Woestijn

Martin De Kok
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA · 19 MAA · 20.30

Nathalie Meskens

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZO · 20 MAA · 20.00

Fernhill

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

WO · 23 MAA · 20.30

Espelho

Monica Triga
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 26 MAA · 20.00

20 jaar StemBand

Humbeek, Sint-Rumolduskerk,
02 305 81 00

ZA · 26 MAA · 20.30

One-hit wonders

Histrylogie
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO · 27 MAA · 11.00

Blaute en Blaute

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DI · 29 MAA · 20.15

Daan

Alsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DO · 31 MAA · 20.00

A la Rum

Paul Rans en Wiet Van de Leest
Wezembeek-Oppem,
GC de Kam, 02 731 43 31

DO · 31 MAA · 14.00

Art Becaud

Marijn Devalck en orkest
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

JAZZ

WO · 2 MAA · 20.15

Christian Mendoza Group

Jazzlab series
Alsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

WO · 2 MAA · 20.30

Tricycle

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

WO · 2 MAA · 20.30

Itinerari Siciliani

Pierre Vaiana
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 31 MAA · 20.15

Peter Hertmans Quintet

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

KLASSIEK

VR · 4 MAA · 20.30

Paul Hermesen, Michel Stas en Trio Triatu

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR · 4 MAA · 20.30

Oxalys en Jean-Claude VandenEynde

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 18 MAA · 20.30

Britten – Mozart

Oxalys
Grimbergen, sacristie abdijkerk,
02 263 03 43

ZO · 20 MAA · 16.00

Kerkconcert

Grammont Ensemble
Ossel, Sint-Jan-Baptistkerk,
02 460 73 24

VR · 25 MAA · 20.30

Lam Gods

Aquaruis
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

FI LM

Smoorverliefd

DI · 1 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 8 MAA · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 22 MAA · 14.00

Alsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DI · 1 MAA · 14.00

Zot van A.

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 1 MAA · 20.30

Des hommes et des dieux

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 6 MAA · 20.00

Benda Bilili

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 8 MAA · 14.00 EN 20.00

Water

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DI · 8 MAA · 15.00

De prinses en de kikker

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Frits en Freddy

DI · 8 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 9 MAA · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 10 MAA · 14.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 9 MAA · 15.00

Van de kat geen kwaad

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Water (8/03)

Blow-up (29/03)

Luc Tuymans (tot 8/05)

The social network

WO · 16 MAA · 20.30

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

DO · 17 MAA · 15.00 EN 20.00

Wezembeek-Oppem,
GC de Kam,
02 731 43 31

DO · 17 MAA · 15.00 EN 20.00
Bo

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DI · 22 MAA · 20.30

The next three days

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 22 MAA · 20.30

Winter's Bone

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

Potiche

WO · 23 MAA · 20.30

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

DI · 15 MAA · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

MA · 28 MAA · 20.30

Episode III – Enjoy poverty

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 29 MAA · 20.30

Shahada

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 29 MAA · 20.30

Blow-up

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO · 30 MAA · 20.30

The tourist

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

EX PO

TOT 6 MAA

Photo view 2010

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

TOT 13 MAA

Expeditie Congostroom in beeld

Tervuren,
Koninklijk museum voor
Midden-Afrika, 02 769 53 47

25 MAA TOT 3 APR

Jan Sileghme en Jos Decordier

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

TOT 3 APR

De schilder, de duif en de dingen

Roger Raveel
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

TOT 3 APR

The New Arrivals. Contemporary Artists from Hungary

Brussel, Bozar, 02 507 82 00,
www.bozar.be

TOT 24 APR

Tussen hemel en hel. Sterven in de middeleeuwen.

Brussel, Jubelparkmuseum,
02 504 91 20

TOT 8 MEI

Luc Tuymans, retrospective

Brussel, Bozar,
02 507 82 00,
www.bozar.be

VOR MING

DI · 1 MAA · 14.00

Symbolisering, de meest onderschatte capaciteit

prof. Paul Moyaert
Sint-Ulriks-Kapelle, Kasteel La Motte,
02 466 20 30

MA · 14 MAA · 19.30

Bhutan

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 29 MAA · 20.00

Iconografie als beeldtaal

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 30 MAA · 20.30

Andalusië

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DO · 31 MAA · 20.00

Tango-initiatie

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

OP STAP

DO · 3 MAA · 14.00

Nellebeek: stroomafwaarts

Overijse, kerk van Eizer, 0477 32 83 61

ZO · 13 MAA · 14.00

Kuieren in het verleden

Hoeilaart, Bosmuseum, 0477 32 83 61

ZO · 20 MAA · 14.00

In het spoor van Zwarte Jean

Tervuren, pastorieplein Vossem,
02 769 20 81

VA RIA

3 MAA TOT 3 APR

Ars Musica

Verschillende locaties,
www.arsmusica.be

TOT 5 MAA

Week van de anderstalige klant

Merchtem, 02 456 97 85

VR · 11 MAA · 12.00

LAN-party + retrogames

i.s.m. MiXXit
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

24 TOT 27 MAA

Passa Porta festival

met o.a. David Mitchell, Arthur Japin,
Erwin Mortier, Orhan Pamuk
Brussel, Passa Porta, 02 226 04 56

UiT in de Rand

Op www.uitderand.be verneem je wat er in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand allemaal te beleven valt op sociaal-cultureel gebied. Je kunt er perfect een avondje uit mee plannen. Naast theater, muziek, dans, enzovoort, vind je er ook de activiteiten van tal van verenigingen. Organisaties die hun activiteiten bekend willen maken, kunnen die trouwens zelf in de UiTdatabank invoeren via www.uitdatabank.be

Tango-initiatie (31/03)

Iconografie als beeldtaal (29/03)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de UiTdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UiT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de UiTdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
UiTdatabank.be

Wat kan Tsjechovs *Drie zusters*, een Russisch theaterstuk uit 1900, ons vertellen over de maatschappij van vandaag? Heel veel, als we regisseur Michael De Cock ('t Arsenal) mogen geloven.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

‘We leven in een verwende maatschappij’

Michael De Cock en Alice Toen over *Drie zusters*

‘D e verwendheid en leegheid van mensen die toch op een bepaalde manier zoeken naar existentiële urgentie, zie ik zowel bij Tsjechov als in de hedendaagse maatschappij. Iedereen is moe, schat niet naar waarde wat er is en mijmert over de toekomst zonder oog te hebben voor wat er in de wereld gebeurt. Daarover gaat Tsjechov. En precies dat is er vandaag aan de hand.’

‘Natuurlijk zijn er verschillen tussen toen en nu’, vindt Michael De Cock. ‘Maar er zijn ook duidelijke parallellen.’ Hij citeert een personage uit *Drie zusters*. Een gevangene

beschreef vanuit zijn cel de vogels die hij door het raam kon zien vliegen en waar hij erg jaloers op was. Eenmaal weer vrij, had hij er geen oog meer voor. Tegen de zusters die van op hun landgoed zuchtend en klagend dromen van de grote stad, zegt hij: ‘Zo zullen jullie Moskou niet meer zien als jullie eenmaal in Moskou zijn.’ De Cock herkent daarin de constante drang van de mens om almaar anders en meer te willen, maar nooit de balans met het eigen leven te vinden. ‘We leven in een verwende maatschappij waarin geen oog is voor de wereld rondom ons. Die wereld staat in brand, maar we vinden het

allemaal niet zo belangrijk. In hetzelfde licht kun je de politieke lethargie van de afgelopen tijd zien. De democratie lijkt soms uitgeleefd. Wat dat betreft zijn we nu cynischer dan de personages van Tsjechov. Zij geloofden – vanuit een marxistisch ideaal – dat je de wereld kon veranderen door de handen uit de mouwen te steken. Kun je dat in 2011 nog beweren? Dat is de relevante vraag die je je moet stellen als je zo’n stuk bewerkt. En dan blijkt meer en meer dat ik geloof van wel.’

Een schone aanwezigheid

‘t Arsenal brengt elf acteurs van uiteenlopende generaties op de planken. Opkomend talent deelt de scène met gevestigde namen zoals Veerle Dobbelaere, Mieke De Grootte, Tuur De Weert en Jos Geens. Ook Alice Toen, ereburger van Dilbeek, speelt in *Drie zusters* mee. Met haar 86 lentes spant zij de generatiekroon. Ze speelt de oude meid van de familie, een sleutelfiguur. Alice Toen: ‘Ze heeft haar hele leven bij de familie gediend en heeft het dus allemaal meegemaakt: de kinder- en puberjaren, de moeilijkheden, de aanbidders, ... Ze zit een beetje apart van het gebeuren en heeft zo haar eigen filosofie op wat er gebeurt.’ We zien de familie dus met haar blik. Michael De Cock: ‘Ik wil haar echt als een meubelstuk in dat huis zetten. Ze is voortdurend zichtbaar aanwezig. Ik heb Alice gecast omdat ik een vrouw op de scène wilde die een hele voorafgaande eeuw kan verbeelden. De spanning tussen wat was en wat gaat komen, is immers altijd belangrijk bij Tsjechov. Natuurlijk heeft Alice daarvoor haar leeftijd mee, maar ze staat ook gewoon mooi op het podium – een schone aanwezigheid. Bovendien heeft zij in de jaren 50 het Mechels Miniatuur Theater mee opgericht (*de vroegere benaming voor 't Arsenal, red.*). Dat soort bijkomende verhalen zie ik als cadeaus. Ik vind zulke dingen belangrijk om rekening mee te houden als je samen theater maakt.’

‘Door in ‘t Arsenal te spelen, ben ik inderdaad terug waar ik ooit begonnen ben’, zegt Alice Toen. ‘Natuurlijk spelen we nu niet meer in dat piepkleine theatertje dat wij in het begin hadden, maar toch. Enkele van mijn medespelers, zoals Tuur De Weert en Jos Geens, ken ik ook nog van vroeger bij het MMT. Het doet me wel iets om hier terug te zijn.’

DO • 24 MAA • 20.30

Drie Zusters

‘t Arsenal

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

‘Je steekt er zelf ook heel wat van op’

2 Vrijwilligerswerk in de Rand

Deze maand nemen we met Marc Van der Auwera uit Groot-Bijgaarden plaats achter de microfoon. Elke week leest hij als vrijwilliger boeken voor in de inleesstudio van Progebraille-Helen Keller (PHK) in Zellik. De voorgelezen boeken komen in de Luisterpuntbib terecht, een langeaftsandsbibliotheek voor blinden, slechtzienden en mensen met een leesbeperking.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Dinsdagochtend, 9 uur. Vrijwilliger Marc Van der Auwera komt de studio binnen waaien. Hij begroet technicus Luc Roelant hartelijk, tankt een kopje koffie en gaat met zijn boek de kleine studio in. ‘Momenteel lees ik een inleiding tot de mythologie’, legt hij uit. ‘Elke vrijwilliger kiest zijn boeken zelf. Er is altijd een stapeltje voorhanden waarin je beslist je gading vindt.’ De leraar Engels wisselt graag af tussen fictie en non-fictie. ‘Ik pik er boeken uit die ik anders ook met plezier uit de bib zou meenemen. Met dit type vrijwilligerswerk heb je misschien wat minder sociale contacten dan met andere, maar je steekt er veel van op. Dit boek geeft me een betere kijk op hoe mythologie ontstaan is. Mijn vorige boek ging over de tijd na de bevrijding, toen de Britse en Amerikaanse soldaten nog in België waren. Zulke dingen maken het inlezen boeiend. Bovendien vraagt het weinig tijd. Met een uurtje per week kom je er al. Zeker als je graag leest, is zo’n uur snel voorbij.’

Verstopptje tussen de deuren

Marc Van der Auwera fronst het voorhoofd wanneer we hem vragen hoe lang hij al boeken inleest voor PHK. Hij wendt zich tot de technicus: ‘Luc, hoe lang kom ik hier al? Vijftien jaar? Twintig?’ Ze berekenen dat het zoiets moet

zijn. ‘Ik bracht in de zomervakanties mijn jongste zoon mee naar hier. Hij was vier of vijf toen ik er pas mee begon en vond het prettig om zich tussen de dubbele deuren van de studio te verstoppen. Ja, dat moet in 1995 of 1996 zijn geweest.’ Marc begint te lezen met een aangename, warme stem. Aan de andere kant van het raam volgt Luc nauwgezet op wat hij doet. Bij een occasionele verspreking zegt Marc vanaf welke zin hij wil hernemen, Luc zoekt het juiste moment in de opname en klikt; ze kunnen weer voort. ‘De digitale technieken betekenen een hele vooruitgang, zowel voor de inlezers en technici als voor de mensen die de boeken beluisteren’, zegt Mia Engels, directeur van PHK. ‘We maken lectuur en informatie toegankelijk voor alle mogelijke mensen met een leesbeperking’, vertelt ze. ‘En dat doen we zowel met brailleboeken, grootletterdruk als inleesboeken.’ De organisatie heeft behalve in Zellik ook afdelingen in Hasselt, Leuven en Mechelen. ‘Als je steunt op vrijwilligers is het belangrijk dat je makkelijk bereikbaar bent’, vindt ze. ‘PHK kan rekenen op 160 tot 180 vrijwilligers in het hele land. In Zellik zijn dat er nu 36.’

Stemtest

Wie zin heeft om boeken in te lezen voor PHK wordt eerst uitgenodigd voor een stemtest. ‘In

het begin is de leesstijl even wennen’, geeft Marc Van der Auwera toe. ‘Zeker als je fictie leest, loop je het risico dat je te veel gaat inleven, zoals wanneer je een hoorspel zou brengen op de radio, maar als voorlezer mag je je eigen interpretatie niet aan de luisteraar opleggen. Degene die het boek beluistert, moet het met zijn eigen verbeelding kunnen invullen.’ Vandaar dat de stemcommissie die de proef beoordeelt, behoorlijk streng is. Maar zenuwachtig hoeft je er niet voor te zijn, verzekert hij ons. ‘Als je vindt dat je een goede stem hebt, het lijkt je leuk om te doen en je hebt een beetje tijd om iets voor een ander te doen, dan zou ik het zeker eens proberen.’

i Meer weten? 02 466 94 40,
www.phk.be of www.vrijwilligerswerk.be

DE ‘Man lernt dabei auch selber etwas hinzu’

In diesem Monat setzen wir uns mit Marc Van der Auwera aus Groot-Bijgaarden hinter das Mikrofon. Jede Woche liest er in ehrenamtlicher Funktion im Lesestudio von Progebraille-Helen Keller (PHK) in Zellik Bücher vor. Die vorgelesenen Bücher kommen in die Luisterpuntbib, eine Fernbibliothek für Blinde, Seh- und Lesebehinderte. ‘Jeder Ehrenamtliche wählt seine Bücher selbst aus. Ich suche mir Bücher aus, die ich sonst auch mit Vergnügen aus der bib mitnehmen würde. Bei dieser Art von ehrenamtlicher Arbeit hat man vielleicht etwas weniger soziale Kontakte als bei anderen, aber man lernt auch viel hinzu. Derzeit lese ich eine Einführung in die Mythologie. Dadurch erhalte ich einen besseren Einblick, wie die Mythologie entstanden ist’, sagt Marc Van der Auwera.

In Lembeek moet je zijn

Je hebt zo van die wandelingen waarop je ogen tekort komt om alles te zien wat je onderweg tegenkomt. Zo eentje vind je in Lembeek, een deelgemeente van Halle, die een bijzondere rijke geschiedenis heeft.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Filip Claessens

Op een wandeltraject van hooguit enkele kilometers maak je tijdssprongen van honderden miljoenen jaren, ontwaar je tradities die teruggaan tot de 15e eeuw, begrijp je hoe twee waterlopen zich innig verenigen. We vertrekken aan de Sint-Veronuskerk in het centrum van Lembeek. Van daar neem je de Bondgenotenstraat die je meteen naar de ingang van het plaatselijke park brengt waar de Zenne zich doorheen kronkelt. Je vindt er oude bomen die je terugbrengen naar lang vervlogen tijden, maar er staan ook jonge hoogstamfruitbomen van oude rassen. Samen vormen ze een leuke boomgaard.

Keihard

Onder de grote kale plek, die je niet kunt missen, bevindt zich het harde gesteente van het cambrium (ongeveer vijfhonderd miljoen jaar oud) waarop het kasteel van Lembeek werd gebouwd dat in 1971 is afgebroken. Tevoren hadden de Broeders van de Christelijke Scholen de site gekocht en er klasgebouwen neergezet. De enige overgebleven vleugel wordt nu door sportclubs en jongerenverenigingen gebruikt.

Aan de zuidzijde van het park komt de Zenne het gebied binnen en maakt meteen een immense bocht van negentig graden naar het oosten. De rivier moet hier uitwijken voor het keiharde cambriumgesteente waar hij niet doorheen kan.

Verlaat het park langs de enige in- en uitgang en neem het eerste baantje rechts dat je bergafwaarts naar de Zenne leidt. Eerst loop je nog voorbij een kleinere waterloop, een moerassige zone en een industriegebied, maar dan kom je rechts aan de stuw van de Zenne. Door het debiet van de rivier te regelen, zorgt het overstort links van de brug ervoor dat het overtollige Zennewater naar het kanaal wordt afgeleid zodat er stroomafwaarts geen huizen onderlopen. Het grootste debiet van de Zenne is hier vijftig kubieke meter per seconde, dat van het overstort ongeveer de helft daarvan.

Malakoff

Als je de kanaalbrug passeert, kun je recht vooruit een wandelpad volgen dat je naar een zijloop van de Zenne brengt die gelegen is in een oude Zennemeander. Links staan de huizen hoog op de oeverwand, rechts ligt de

als stort opgehoogde Torenweide. Daar ligt puin onder van verbredingswerken aan het kanaal. Volg dit pad (enkel bij droog weer) dat je langs heel mooie percelen brengt, maar waar de waterkwaliteit dringend zou moeten verbeteren. Onderweg zie je mooie moerasvegetaties, goed ontwikkelde hooilanden en zelfs een heuse vleermuizenschuilplaats. Het gaat om een ijskelder uit 1854 die is afgesloten voor het publiek. De Zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt en de Chiro van Essenbeek maakten er een dertig meter lange gang naartoe om de toegang voor vleermuizen te verbeteren. Uiteindelijk beland je aan de Malakofftoeren, een gebouw uit 1854 dat herinnert aan het oorspronkelijke kasteel en dat dienst deed als decor in een toneelstuk over de Krimoorlog waarin generaal Malakoff een belangrijke rol speelde. Het mooiste plekje van de stad Halle volgens de Pasar-leden.

Natuurgebied

Als je het wandelpad afstapt, beland je opnieuw aan het kanaal dat je voor de gelegenheid nog even stroomafwaarts volgt. Rechts stroomt het heel proper Maasdalbeekje onder

Moderne architectuur

De Vilvoordse architecten Roger De Winter en Lucien Engels realiseerden in de periode 1950-1960 vele modernistische projecten in hun geboortestad. De provincie Vlaams-Brabant heeft nu hun 'staalkaart van moderne architectuur' in Vilvoorde vereeuwigd met een publicatie.

Tot voor enkele jaren bestond er in ons land nauwelijks enige belangstelling voor de modernistische architectuur uit de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Heel wat mooie voorbeelden van die naoorlogse architectuur zijn gesloopt. Een mooie – of pijnlijke – illustratie in dat verband is de afbraak enkele jaren geleden van het Home Emile Vandervelde in Oostduinkerke, een van de belangrijkste realisaties van Lucien Engels en een van de belangrijkste modernistische gebouwen in ons land. Hoe dichter bij ons in de tijd, hoe minder geliefd bepaalde architectuurstromingen meestal zijn. Dat was zo enkele decennia geleden met de art nouveau, dat is nu nog altijd het geval met dit modernistische en laat-modernistische patrimonium. 'De ergste vijand van deze architectuur is onverschilligheid of zelfs misprijzen dat de stroming nog steeds bij het publiek opwekt', zo schrijven Caroline Berckmans en Pierre Bernard in dit boek.

Kentering

Gelukkig is er de laatste tijd sprake van een kentering. Misschien mede onder invloed van de Expo 58-nostalgie. Zo werd de eigen woning van Engels in Elewijt uit 1958 recent beschermd. De publicatie van dit boek over de architectuur van Engels en De Winter in Vilvoorde verdient dan ook alle lof. 'De Vilvoordse gebouwen die De Winter en Engels in de jaren vijftig en zestig ontwierpen, vormen een dicht netwerk van referentiepunten over de provinciestad. Ze overstijgen de provincialistische context en kunnen, zonder dat het om prestigeprojecten gaat, wedijveren met het internationale forum', aldus samensteller Geert Conaerts. 'Beide architecten zijn sterk ondergewaardeerd in onze architectuurgeschiedenis, zelfs bij architectuurkenners. Toch hebben ze echte pareltjes gebouwd. Hun gebouwen weerspiegelen perfect de tijdsgeest van de jaren 50 en de Expo 58-periode. Maar ook de kwantiteit in hun geboortestad Vilvoorde is ongezien, waardoor de provinciestad de potentie heeft een pleisterplaats te worden voor de liefhebbers van de modernistische architectuur uit deze periode.'

In het boek komen 46 projecten van Engels en De Winter aan bod, waaronder particuliere woningen, appartementsgebouwen, handelsruimten en sociale huisvesting. De beschreven projecten tonen hen aan het werk als ontwerpers van gebouwen, maar ook van meubels en interieur en zelfs tuinen. Interessant is dat niet alleen specialisten aan het woord komen, maar ook opdrachtgevers en de huidige bewoners van die woningen komen uitgebreid aan het woord. De Winter en Engels bouwden tenslotte voor de bewoners en gebruikers, niet voor architectuurcritici.

TEKST PAUL GEERTS ■ FOTO FILIP CLAESSENS

WIN het boek *Staalkaart van modernistische architectuur* door een mail te sturen naar randkrant@derand.be. We geven er 5 van weg!

i Geert Conaerts, Vilvoorde, *Staalkaart van moderne architectuur – Roger De Winter en Lucien Engels, Peeters & Provincie Vlaams Brabant*, 2010. Het boek kost 20 euro en kun je bestellen via vlaamsbrabant.be

het jaagpad door. Als je rechts het wegeltje inslaat, kun je de Berendries bezoeken, een interessant natuurgebied dat door Natuurpunt beheerd wordt. Daar werd vorig jaar een houtwal aangeplant, een bloemenmengsel ingezaaid en in de winter voor voeder gezorgd om de geelgors, een zeldzame vogelsoort, meer kansen te geven. Iets verderop ligt het Maasdalbos, ook al een mooi en nat natuurbos.

Als je het jaagpad nog iets verder stroomafwaarts volgt, kom je aan de oude steengroeve van Rodenem die tot voor kort als sluikstort gebruikt werd en door struiken overwoekerd was. Eigenaar Waterwegen en Zeekanaal heeft de plek intussen opgeruimd zodat je de oude groeve heel goed kunt zien. Het gaat opnieuw om dat zeer oud gesteente van de Brabantse sokkel dat hier ooit is ontgonnen en verwerkt in vele gebouwen in de omgeving. De site is afgesloten om vandalisme te voorkomen. De gesprekken over openstelling en het plaatsen van een infobord zijn volop aan de gang, maar vanaf het jaagpad is de wand nu al goed zichtbaar. Van hieruit kun je terug naar de kerk van Lembeek als je de brug over het kanaal neemt en de weg tot het dorp volgt.

Niet bij de pakken

Bij pakjesbedrijf TNT Express moet het vooruitgaan. Lukt dit niet meer met de klassieke bestelwagen, dan maar met de fiets.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Pakjesbedrijf TNT Express uit Machelelen heeft elke dag de opdracht duizenden pakketten op tijd naar hun bestemming te brengen. Hoe speelt het bedrijf dit klaar in een regio waar het verkeer steeds meer dichtslibt? 'In België werken we met 700 mensen. Onze missie is duidelijk: de goederen van onze klanten op tijd op de juiste bestemming leveren. Dat klinkt eenvoudig, maar het is een hele uitdaging. Zeker als je

bedenkt dat wij ook vitale zendingen zoals organen of levensnoodzakelijke geneesmiddelen verwerken. Deze verantwoordelijkheid verplicht ons om vooruit te kijken. Wij moeten zelfs letterlijk vooruit. Wij stellen vast dat dit met onze bestelwagens in het centrum van Brussel niet meer lukt. Dat is de reden waarom we sinds kort ook fietsen en elektrische voertuigen inzetten', zegt Karl Moeremans, bestuurder in België en human resources director voor de Benelux.

Elektrische vrachtfietsen

TNT Express nam het voorbije jaar enkele drastische beslissingen. Zo werd in oktober 2010 het City Logistics Project opgestart. Pakjes voor het centrum van de hoofdstad worden voortaan bezorgd met elektrisch aangedreven vrachtfietsen van onderaannemer Ecopostal. 'De cyclocargo's bieden het grote voordeel dat zij aan de files kunnen ontsnappen. Daarenboven zijn ze milieuvriendelijk.

natuurlijk

Zilveren bolletjes in het water

Nu of binnen een paar weken kun je de kikkeren paddendril zien drijven in vele stilstaande wateren. Door de poelen die particulieren en de overheid de jongste jaren gegraven of hersteld hebben, gaat het in onze regio redelijk goed met de amfibieën. De dril van de bruine kikker herken je aan de drijvende toefen die soms met enkele honderden eitjes bij elkaar liggen. Dat is bijna altijd in ondiep water aan de rand van een poel of vijver. In tegenstel-

ling daarmee zijn de eiersnoeren van padden dun en langgerekt. Ze bevinden zich ook in ondiep water, maar ze zijn meestal vastgemaakt aan de vegetatie onder water. Binnen een paar weken heeft de zon ze voldoende opgewarmd om de larven – de bekende dikkopjes – vrij te laten rondzwemmen. In het begin zijn dat er meestal vele honderden, maar gaandeweg blijven er steeds minder van over. Vogels, vissen en ratten zijn de belangrijkste belagers, maar ook salamandersoorten en de uitheemse stierkikker vinden de dikkopjes een lekkernij. Alles samen

Creatieve ondernemingen blijven zitten

Ze verbruiken geen benzine en stoten geen CO₂ uit.' Sinds december 2010 zet TNT Express ook elektrische voertuigen in. 'De voertuigen mogen op het fietspad rijden, kunnen een maximale snelheid van 45 km per uur halen en hebben een laadvermogen van 100 kilo. Ze zijn een perfecte aanvulling op onze cyclocargo's. We kunnen nu al met zekerheid zeggen dat deze voertuigen onze pakjes veel sneller op hun eindbestemming in de drukke Brusselse binnenstad krijgen.'

Zijn de fiets en de elektrische voertuigen de oplossingen van TNT voor de toekomst? Of gaan het bedrijf nog verder? 'Innoveren is een continu proces. Wij staan niet stil. We hebben concrete plannen om een mobiel depot in te zetten. Dat is een vrachtwagen die gebruikt wordt als opslagplaats en sorteercentrum tussen onze vestiging op Brucargo en het centrum van Brussel. Vanuit dit mobiel depot zullen de cyclocargo's geladen worden en uitrijden naar de bestemmingen in Brussel. Later willen we dit concept uitbreiden naar andere Europese steden.'

Nieuwe paden

Zo verplichten de omstandigheden het bedrijf de klassieke paden te verlaten. Of is er meer

aan de hand? TNT werkt immers ook regelmatig mee aan humanitaire opdrachten. Ze bieden bijvoorbeeld logistieke ondersteuning aan het World Food Program van de Verenigde Naties. Dit doen ze door jumbojets met levensmiddelen vanuit Luik naar rampgebieden zoals Haïti of Pakistan te sturen. 'We hebben een team van medewerkers die zich hiervoor als vrijwilliger inzetten. Meewerken aan dit soort acties verruimt ons denken. Het is een bron van inspiratie voor ons allemaal.'

Innoveren betekent ook investeren in de toekomst. Hoe bereidt TNT Express zich voor op

een toekomst waar de logistieke uitdagingen veeleer zullen toenemen dan afnemen? 'Wij stimuleren vernieuwing. Daarom selecteren wij medewerkers die onze werkwijzen van vandaag in vraag durven stellen en met alternatieven komen. Uiteraard worden niet alle nieuwe ideeën ingevoerd, maar liever tien ideeën waarvan er een uitgevoerd kan worden dan geen ideeën. Dit doet me trouwens denken aan mijn beginjaren als vertegenwoordiger. Tijdens mijn klantenbezoeken toonde ik een landkaart met de woorden *Il faut quitter les terrains battus*. Een onliner waar ik vandaag nog altijd achtersta.'

EN Getting out of a jam

Tailbacks and traffic congestion have forced the TNT Express courier company to strike out in a different direction. Late last year the company decided to deploy electric vehicles and motor-driven delivery bikes to ensure parcels reach customers in Brussels on time. 'The main advantage of the bike delivery system is being able to avoid traffic jams, plus it is an environmentally-friendly option. The

bikes need no fuel and produce no CO₂. The electric vehicles can ride on cycle paths, reach up to 45 km an hour and have a load-carrying capacity of 100 kilos. These vehicles certainly guarantee our consignments reaching their final destination in central Brussels much faster', says Karl Moeremans, Manager for Belgium and Human Resources Director for the Benelux Countries.

schopt dus slechts een heel klein percentage van de dieren het van ei tot volwassen kikker of pad. Dat heet dan de harde strijd om het voortbestaan.

Je kunt makkelijk zelf een poeltje graven in je tuin; dat hoeft niet eens zo groot te zijn. Een oppervlakte van enkele vierkante meter is voldoende, maar zorg er wel voor dat het water minstens tachtig centimeter diep is op een minimum oppervlakte van een vierkante meter. Dat moet je doen om volledige bevroering tegen te gaan. Zorg ook voor inheemse waterplanten, want die zijn essentieel voor de soorten die het water komen bewonen. Ten slotte let je best op wat afgeschuinde oevers en leg je een deel van de waterpartij in de volle zon.

Als je kikkers wil aantrekken, zijn vissen uit den boze. Je moet kiezen: veel vissen en weinig amfibieën of omgekeerd. In principe hoef je de kikkers of padden niet zelf in het water te brengen. Normaal gesproken komen die vanzelf uit de buurt, maar dat kan wel een paar jaren duren. In die periode heeft de poel voldoende tijd gehad om een stabiel milieu te worden waarin plant en dier zich goed voelen. Regenwater is het best. Je voegt beter nooit leidingwater toe in periodes van droogte. Een reserve regenton waaruit je af en toe kunt putten, is veel beter voor het onderwaterleven. Er zitten namelijk veel onopvallend kleine algen in die het stapelvoedsel van de amfibieënlarven en andere kleine waterdier-tjes vormen. Later, als ze poten krijgen, scha-

kelen ze geleidelijk over op dierlijk voedsel, zoals larven van insecten. Eens volwassen eten de meeste kikkers en padden volgroeide insecten als vliegen en muggen, maar ook naaktslakken, wormpjes en zelfs libellen. In de winter hebben de volwassen dieren een schuilplaats nodig om te slapen. Voorzie best een weinig onderhouden hoekje zoals een houtmijt of een wat slordiger deel van de composthoop dat je niet beroert tussen begin oktober en eind maart. Tuineigenaars met kikkers in een vijver of een poel zijn in feite schatrijk, maar ze weten het misschien zelf niet altijd. Want zo veel zilveren bolletjes, die glinsteren als goud in de zon, wat wil een mens nog meer?

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Herman Dierickx

Verborgene schatten

Stanley achterna

In het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren ligt het Stanley-archief goed verborgen en veilig afgeschermd in het Stanley-paviljoen. De meest fragiele en waardevolle stukken steken in een brandkoffer.

TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

Het archief is een goudmijn voor biografen, journalisten en studenten die er origineel onderzoeksmateriaal aantreffen. Wie het wil raadplegen, moet ten minste drie maanden op voorhand een afspraak maken. 'Henry Morton Stanley uit Wales was een fascinerende persoonlijkheid', weet de Amerikaanse onderzoekster Mathilde Leduc, die haar doctoraat over Stanley schreef en het archief verder inventariseert. 'Stanley wordt in België meteen gelinkt aan zijn expedities tussen 1879 en 1885 in opdracht van Koning Leopold II, maar voor hij exclusief voor de Belgische vorst ging werken was hij al een begrip in de journalistieke wereld. Voor de New York Herald versloeg hij de Spaanse burgeroorlog. Met de financiële steun van de Londense Daily Telegraph en de New York Herald doorkruiste hij Afrika van de westkust naar de oostkust. Het is die trans-

afrikaanse expeditie die de aandacht van Leopold II trok. De ontdekkingsreiziger had immers al heel wat kennis en ervaring opgedaan over Congo voor hij scheep ging met Leopold II.'

Kroongetuige

'Tijdens zijn expedities maakte Stanley met potlood continu aantekeningen in zijn notitieboeken. Van alles wat hij observeerde zijn er notities en schetsen, zoals heuvels, rivieren, dorpen en aspecten van het sociaal leven. Hij was een kroongetuige van het leven in Afrika en vooral van Congo voor het werd gekoloniseerd. 's Avonds schreef hij dan in inkt zijn persoonlijke reflecties neer in zijn dagboeken. In tegenstelling tot zijn artikelen waren de dagboeken voor hemzelf bestemd. Daarin vind je het verslag van gesprekken met Livingstone. Hij schreef in een zeer toegankelijke taal, zijn stijl is direct en

scherp. Het lijkt alsof je advertenties aan het lezen bent', verduidelijkt Mathilde Leduc. Ze wijst op de correspondentie met Koning Leopold II, waaruit onder andere blijkt dat de koning nauwgezet alle activiteiten van Stanley opvolgde en probeerde te controleren. 'Hij stond erop dat Stanley zijn geschriften niet zou publiceren om de interesse van Europese grootmachten voor Congo niet te wekken. Een hele tijd na zijn expedities werkte Stanley aan een autobiografie, maar die raakte nooit klaar. Hij bleef actief op verschillende fronten. Zo werd hij in het Verenigd Koninkrijk zelfs verkozen tot parlamentslid.'

FR Sur la piste de Stanley

Les archives de Stanley se trouvent dans un lieu secret et bien sécurisé du Pavillon Stanley au Musée Royal d'Afrique centrale à Tervuren. Les pièces les plus fragiles et les plus précieuses ont été placées dans un coffre-fort. Les archives sont une mine d'or pour les biographes, les journalistes et les étudiants qui y trouvent du matériel original pour leurs recherches. Si vous souhaitez les consulter, vous devez

Bezoekerslijst volgeboekt

Mede dankzij de financiële steun van de Koning Boudewijnstichting bevindt het volledige Stanley-archief zich in het Koninklijk Museum voor Midden Afrika in Tervuren. Onder de bezoekers van het archief zijn er veel Amerikanen en Britten. 'Op basis van de dagboeken schreef de Amerikaan James Newman een zeer interessante biografie over Stanley. De wetenschapper bracht tussen 2002 en 2006 praktisch al zijn vakanties door in het Stanley-archief in Tervuren. Ook andere wetenschappers putten hier veel informatie uit.' Mathilde Leduc is nu bezig met de transcriptie van een paar dagboeken, die het Museum binnenkort zal publiceren.

Het Stanley-paviljoen beschikt ook over de documentatie en het propagandamateriaal van *Infor Congo*, het Belgische persinformatiecentrum gedurende de koloniale tijd. Verder bezit het museum een rijke collectie foto's die gedigitaliseerd wordt. Daarnaast ook veel filmmateriaal, zowel documentaires, officiële films als prenten van privépersonen. Diverse bedrijven en banken, die actief waren in Afrika, hebben hun archief geschonken aan het Koninklijk Museum. Voor de drie archivariissen van het museum is het een hele klus om al het materiaal te ordenen en toegankelijk te maken. Geïnteresseerden zijn gewaarschuwd, ze moeten zich geruime tijd op voorhand aanmelden. Tot juni 2011 is de bezoekerslijst volgeboekt.

Meer informatie: www.africamuseum.be

prendre un rendez-vous au moins trois mois à l'avance. 'En Belgique, on associe d'emblée Stanley aux expéditions qu'il a effectuées entre 1879 et 1885 à la demande du Roi Léopold II; mais avant de travailler exclusivement pour le Roi des Belges, son nom était déjà une référence dans le monde du journalisme', nous explique Mathilde Leduc, qui a consacré son doctorat à Stanley et poursuit l'inventaire de ses archives.

Het witte goud

Witloof, witloof of Brussels lof is in de Belgische keuken een standaardproduct, maar deze fijne groente wordt binnen en buiten onze landsgrenzen ook als een ware delicatessen aanzien.

Chef-kok Roland Debuyst van de restaurants Orange en Brasserie Mariadal in Zaventem heeft een voorliefde voor ons Belgische witte goud en is een voorstander van het gebruik ervan op topniveau. De 46-jarige Debuyst weet waarover hij praat, want in de loop der jaren heeft hij een indrukwekkend palmares opgebouwd. In 1995 werd hij in eigen land laureaat van de Prosper Montagnéprijs, waarna hij in 1997 met succes de Belgische kleuren vertegenwoordigde tijdens de Bocuse d'Or in Lyon, waar hij met onderscheiding een zilveren *bocuse* won. Telkens gebruikte hij witloof als basisingrediënt. 'Witloof is mijn favoriete groente. Eerst en vooral is het een echt Vlaams streekproduct. Ik vind het belangrijk dat specialiteiten van eigen bodem worden gepromoot. Daarnaast bekoort de bittere smaak mij. Je kunt er verschillende smaakcombinaties en smaaksensaties mee creëren. De structuur laat dan weer verschillende bereidingsmogelijkheden toe. Je kunt het zowel rauw als gegaard serveren. Het is een eenvoudig product dat veel mogelijkheden biedt.'

Eerst wortel dan groente

In zijn keuken gebruikt Roland voornamelijk grondwitloof dat hij niet te veel mengt met andere producten, zodat de authenticiteit van het witloof behouden blijft. Maar wat is eigenlijk het verschil met ander gewoon witloof? Is grondwitloof dan echt zo veel beter? Witloof zoals we dit vandaag kennen, bestaat nog niet zo lang. De wortel ervan of de cichorei heeft al wel een lange geschiedenis. De Egyptenaren, en later de Romeinen, gebruikten de wortel als geneeskrachtig middel tegen maag- en darmklachten. Pas veel later, in 1834, zou het witloof ontdekt zijn in de

Brusselse kruidtuin van hovenier Fransiscus Bresiers. Hij zette enkele wortelsoorten dicht naast elkaar rechtop in aarde met daarop een laag paardenmest. Het resultaat waren enkele mooie wit-gouden kroppen.

Authentieke smaak

Vanaf dan begon de witloof teelt zich te verspreiden, vooral in de driehoek Brussel-Leuven-Mechelen. Omwille van plaatsgebrek begonnen steeds meer telers echter te werken met hydrocultuur, witloof gekweekt in een waterbad. Dit witloof is goedkoper, maar er is een duidelijk smaakverschil. Waterwitloof is romig en iets knapperiger. Deze soort wordt vooral gebruikt in salades en is heel het jaar door in de winkel te vinden. Grondwitloof daarentegen vind je enkel van september tot mei. Deze soort is veel bitterder, wat je toelaat om je gerecht er rond op te bouwen. Grondwitloof wordt in volle grond geteeld, een authentieke teeltwijze die meer investering, liefde en geduld vergt en dus stilaan uitsterft. Daarom kreeg het Brusselse grondwitloof in 2008 een Europees kwaliteits- en streeklabel toegekend.

Gelukkig blijft de Belg geloven in witloof als smaakmaker. Met zowat zeven kilogram per persoon per jaar is het de op één na meest geconsumeerde groente. Het Belgische witte goud heeft zelfs zijn eigen museum waar je, naast de oorsprong en teeltwijzen, ook de witloofgastronomie kunt ontdekken. Een aanrader voor wie eens wat anders wilt klaarmaken dan gegratineerde witloof in hespenrolletjes. Hoewel dat uiteraard ook zeker kan smaken.

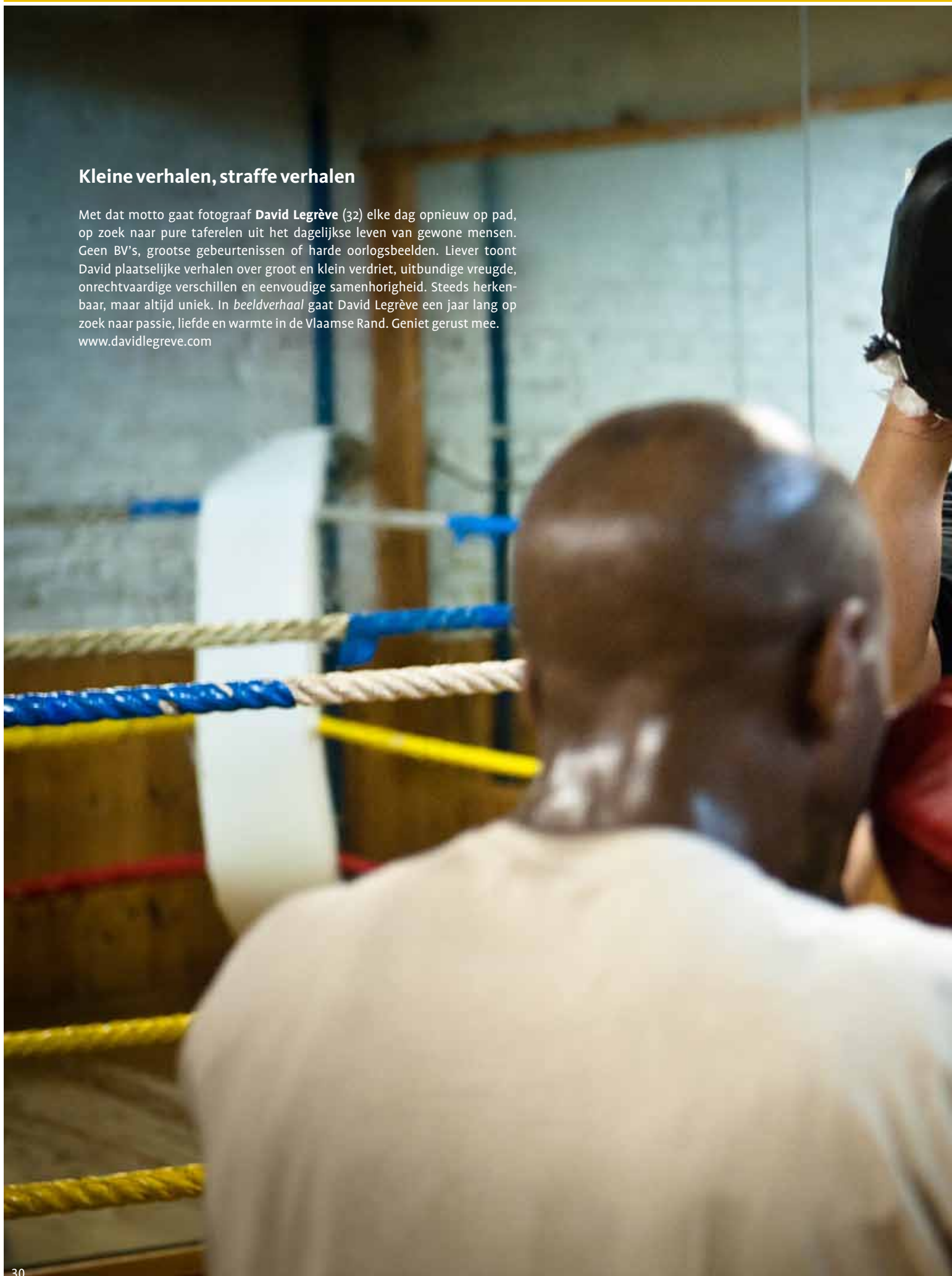
TEKST Sandra Szondi

Onze medewerker Sandra Szondi gaat in de rubriek *kwestievensmaak*, samen met een aantal chef-koks uit de Rand, op zoek naar bijzondere, doorgewone of verrassende smaken.

Kleine verhalen, straffe verhalen

Met dat motto gaat fotograaf **David Legrève** (32) elke dag opnieuw op pad, op zoek naar pure taferelen uit het dagelijkse leven van gewone mensen. Geen BV's, grootse gebeurtenissen of harde oorlogsbeelden. Liever toont David plaatselijke verhalen over groot en klein verdriet, uitbundige vreugde, onrechtvaardige verschillen en eenvoudige samenhang. Steeds herkenbaar, maar altijd uniek. In *beeldverhaal* gaat David Legrève een jaar lang op zoek naar passie, liefde en warmte in de Vlaamse Rand. Geniet gerust mee. www.davidlegreve.com

De schoonheid van de bewegingen

Zeventien jaar nam hij zelf deel aan bokswedstrijden, nu leert coach Michel Siméon (47) anderen hoe het moet. De oprichter van de Boxing Academy Brussels geeft jongeren de liefde voor zijn sport door. 'In de Academy doen we aan academisch boksen, met respect voor de tegenstander. Wij kweken geen straatvechters. Onze filosofie is om bokscers zelfvertrouwen te geven, zichzelf te leren kennen. Alles draait om vriendschap, inzet en de schoonheid van de bewegingen. De kunst van het boksen is immers om te raken en niet geraakt te worden', legt Siméon uit. Tijdens zijn eigen bokscarrière vocht de Linkebekenaar zo'n 80 wedstrijden en werd hij onder meer kampioen van België en de Benelux. Ook het coachen werpt vruchten af: de leerlingen van Siméon wonnen al meerdere kampioenschappen.

DAVID LEGREVE

Rondgezworven en neergestreken

Hij bezocht 37 landen en 44 Amerikaanse staten en was ooit veiligheidsverantwoordelijke van een driesterren generaal in Zuid-Korea. Toch stapte de 74-jarige Duitse Amerikaan en voormalig sales manager Michaël Rogner in België vlot 10.000 km af. Geen Ardens wandelpad is hem onbekend. TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

Deze sales manager voor een wereldwijde houtfabrikant was ooit twee jaar *US military agent*. Souvenirs uit Marokko en Indonesië, een schilderij van een Koreaanse krijger, een eeuwenoude Bijbel en eigen foto's in politiekpak tonen de schakeringen van een rijk en gevarieerd leven vol reizen en ontdekkingen. Michaël werd in 1937 geboren in Fuertth. De Duitse Amerikaan uit Overijse spreekt met trots over zijn geboortestreek. Tijdens de Tweede Wereldoorlog maakte hij van dichtbij kennis met dood en vernieling. 'Dat is lang geleden. Daar hoeven we het niet meer over te hebben', zegt Michaël kordaat. Sinds 1980 woont hij in België. In 1983 trouwde hij met zijn Nederlandse vrouw. Samen lieten ze een huis bouwen met een mooi zicht over vallei en bossen. 'Ik kan overal wonen, maar hier is het goed.'

Opeigen houtje

De rust is hem gegund en hij kan zich die rust gunnen na een leven vol uitdagingen, actie,

sensatie en obscure ervaringen. Michaël behaalde een businessdiploma en trok in 1959 naar Canada. In Toronto werd hij shipping manager van een beursgenoteerd houtbedrijf. Hij had de verantwoordelijkheid over de bevoorrading en leveringen door 25 trucks en trailers. Michaël haalde hoge verkoopcijfers. 'Ik hield er in mijn werk van voortdurend mensen te ontmoeten, productkennis op te doen en die kennis aan te wenden om klanten goed advies te geven in hoe ze bepaalde materialen moeten kiezen en behandelen, wat de mogelijkheden zijn van hout', vertelt Michaël.

Taaie soldaat

Michaël Rogner bezocht 37 landen en 44 Amerikaanse staten. 'Kyoto blijft de wonderbaarlijkste plek, met 1800 tempels en graf-tombes. Washington heeft de prachtigste musea en Brugge is werkelijk een parel', zo gooit de globetrotter ons een bloempje toe. Michaël verliet Canada om zich in 1962 in New York te vestigen, waar hij zich in hout bleef verdiepen, maar ook opgeroepen werd voor

MOOIESTE PLEK IN FUERTH

Koning Gustav Adolf-gastenhuis (1602-1632).

EEN BEKENDE MAN UIT FUERTH

Henry Kissinger.

MOOIESTE HERINNERING AAN FUERTH

De kermis.

militaire dienst, zelfs nog voor hij het Amerikaanse burgerschap verwierf. Omdat Michaël Rogner niet van half werk houdt, vervulde hij zijn opleiding bij de militaire politie. Toen president J.F. Kennedy in september 1963 een nucleaire reactor in Hanford Washington opende, behoorde hij tot de militaire politie-eenheid die instond voor de veiligheid van de president. 'Twee maanden later werd Kennedy neergeschoten. Dat was een regelrechte shock.' Hijzelf had geen tijd om bij de pakken te blijven zitten, want hij werd getransfereerd naar Zuid-Korea waar hij verantwoordelijk werd voor de beveiliging van een Amerikaanse driesterren generaal die 75.000 manschappen onder zich had. Kende hij geen angst? 'Nee, daar sta je voor, dus je doet dat.'

Natuur

Een beslissing op het hoofdkantoor van het houtbedrijf bracht Michaël in 1980 naar ons land. Hij werd sales manager voor de regio Duitsland-Oostenrijk-Zwitserland, opererend vanuit Brussel. Toen zijn bedrijf in 1992 Europa voor bekeken liet, ging hij met de hulp van zijn zoon en vrouw zelf door met de business tot in 2008. 'Vandaag geniet ik van de vriendelijkheid en humor van het Vlaamse volk en van hun lekkere eten. Hier in Overijse is het rustig en toch ben je overal dichtbij. Ik ga ook al 25 jaar twee keer per maand 25 km wandelen met een wandelclub. Geen bospaadje is mij vreemd, maar ze liggen nergens zo prachtig als in het Zoniënwoud.'

DE Umhergeschweift und niedergelassen

Nach einem ereignis- und abwechslungsreichen Leben voller Reisen und Entdeckungen hat sich der Deutsch-Amerikaner Michael Rogner in Overijse niedergelassen. 'Kyoto bleibt der wunderbarste Ort, mit 1.800 Tempeln und Grabstätten. Washington hat die prächtigsten Museen, und Brugge ist wirklich eine Perle', sagt dieser Globetrotter. In den 60er Jahren war Rogner eine Weile bei der Militärpolizei-Einheit tätig, die für die Sicherheit des amerikanischen Präsidenten zuständig ist. 'Als Präsident Kennedy 1963 erschossen wurde, war das ein regelrechter Schock.' Später arbeitete er noch für einen amerikanischen General in Südkorea und für ein Holzunternehmen, mit dem er letztlich nach Belgien gelangt ist. 'Ich kann überall wohnen, aber hier ist es gut', meint er abschliessend.